KESKNÄDAL

Ilmub aastast 1999

Hind 0,58 €

ISSN 1406-9083

Nr 18 (747) 11. mai 2011

RAHVA POLIITIKALEHT

Maanteeamet ja tema gängid

Foto erakogust

TÕESTUS: Jõhvi-Kukruse objektil lubas Maanteeamet Lemminkäinenil graniitkillustiku asendada purustatud vana asfaltkattega, mis kindlasti ei vastanud projektis, hankedokumentides ega peadirektori käskkirjas nõutud tingimustele. Lemminkäineni hinnavõit asenduselt 10 miljonit krooni.

Faktide põhjal püüab Kesknädal alljärgnevalt tõestada, kuidas Maanteeamet on korduvalt loonud Reformierakonna sponsorile Toomas Lumanile kuuluva firma Nordecon Infra jaoks eeliseid, samas konkurentsi piirates. Kuigi juriidiliselt on alati kõik korras, joonistub siiski välja inetu käitumismuster, kus esialgu riigihanke odavama pakkumise teinud firma võit suurettevõtja Lumani ärihuve esindava firma poolt kohtus vaidlustatakse. Seejärel pistab needsamad magusad riigihankepalad oma kaukasse juba Luman. Selgesti riivab see maksumaksjate huve.

Ühtlasi kirjutame Jõhvi–Kukruse esimesest hankekonkursist, mis lõppes Merko Ehituse võiduga. Maanteeamet asus esitama täpsustavaid küsimusi ning otsustas lõpuks hanketulemused tühistada ja välja kuulutada uue hanke. Turul liigub legend, et hankekonkurss tühistati, sest võitjaks ei osutunud Maanteeameti senised lemmikehitajad: kvartett AS Talter, AS Tref, AS K-Most, AS Teede REV-2.

Kui see pole varjatud korruptsioon, siis mis see on? Kus on nüüd prokuratuuri, kaitsepolitsei jt õiguskaitseorganid?

Soomlased puksiti turult välja

15. augustil 2008 algatas Põhja Regionaalne Maanteeamet riigihanke "Harju maakonna Keila teemeistripiirkonna riigimaanteede hoole ja säilitusremont aastatel 2008–2016". Pakkumuse esitasid kaks ühispakkujat: soomlastele kuuluv Destia OY/Turgel Grupp AS ning AS Aspi (praegune AS Nordecon Infra)/OÜ Hiiu Teed. Destia/Turgeli pakutud hind oli 2 miljoni krooni võrra odavam (29,9 miljonit krooni), kui AS Aspi/OÜ Hiiu Teed pakkumus (31,9 miljonit krooni).

Maanteeamet jättis Destia/Turgeli kvalifitseerimata, viidates pakkujal ekskavaatori kasutamise võimaluse puudumisele. Destia/Turgel esitas vaidlustuse ning VAKO (Riigihangete Ameti juures asuv vaidluskomisjon – *Toim.*) 2. detsembri 2008 otsusega tunnistati Maanteeameti vastav otsus kehtetuks.

Destia/Turgelil oli õigustatud ootus, et nende pakkumus kuulutatakse edukaks. Juba vastavas otsuses viitab Aspi esindaja asjaolule, et hooldepiirkonnas on ainult kaks nõuetele vastavat soolaladu (mõlemad kuulusid Aspile).

Põhja Regionaalne Maanteeamet tegi 22. detsembril 2008 uue otsuse, millega jättis Destia/Turgeli uuesti kvalifitseerimata, viidates nõuetekohase soolalao kasutamise võimaluse puudumisele.

Destia/Turgelil oli soolalao kasutamiseks kokkulepe OÜga Raudver Paldiskis, kuid pärast Maanteeameti poolset uurimist taganes OÜ Raudver eellepingust, viidates enda pakutud hoone niiskuskindluse puudumisele, ja jättis Destia/Turgeli soolalao kasutamise võimaluseta. VAKO leidis 27. jaanuari 2009 otsuses, et Destia/Turgel ei saanud pärast pakkumuse esitamist soolalao nõude täitmist uute dokumentidega tõendada.

Destia/Turgel jätkas vaidlust kohtus ning Tallinna Ringkonnakohus tühistas 20. märtsi 2009 VAKO otsuse, leides, et uue soolalao kohta dokumentide hilisem esitamine on lubatud.

Seega tekkis Destia/Turgelil jälle õigustatud ootus, et nende pakkumus kuulutatakse edukaks. Maanteeamet tühistas seepeale 8. mai 2009 hankemenetluse, viidates muudatustele Maanteeameti eelarves ja planeeritavatele kärbetele riigieelarves.

Destia Eesti juht Meelis Laido meenutas 12. mai 2009 Äripäevas, et kunagi oli olemas Harju teedevalitsus, mis läks pooleks. "Pooled inimesed läksid tööle Põhja regionaalsesse teedevalitsusse, teise poole erastas Aspi. Endised kolleegid, muud põhjust ei olegi," lisas ta.

Laido ütles Äripäevale, et käis pärast kohtuotsust Põhja Regionaalse Maanteeameti direktorile Erkki Mikenbergile kinnitamas, et Destia kui odavama pakkumise teinu on valmis tööd 1. maist üle võtma. "Vastuseks tuli, et no vaatame. Nädala pärast tuli aga juba teade, et Aspi on olnud hanke ainuke pakkuja ja jätkab töid 1. detsembrini."

Vahepealsel ajal jätkas Maanteeamet lihthangete alusel teenuse ostmist Aspilt.

"Me oleme teedefirma ja tahaksime ka teehooldusega tegeleda, mitte kulutada aega kohtutes. Ja kui maanteeamet ei reageeri isegi kohtuotsustele, siis ma ei näe võimalust Eestis edasi tegutseda, vaid väljuda turult võimalikult kiiresti," ütles...

Loe edasi lk 4-5!

Juhtkiri

Euro tõi hävitava hinnatõusu

INARA LUIGAS
Riigikogu liige

Peale Riigikogu valimisi on tööle hakanud nii uus valitsus kui ka värske saadikute koosseis. Praegu on õige aeg vaadata, milline on rahanduspoliitiline tegelikkus ja kus suunas me oleme teel. Allpool toon kolm rahanduspoliitilist teemat, mida peaksime silmas pidama ja mida edaspidi arutada.

Me ei tohi lasta oma silmi katta valitsuspoliitiliste roosade demagoogiaprillidega. Kui me seda lubaksime, siis avastaksime mõne aasta pärast, et ülikõrge tööpuudus on veelgi süvenenud, hinnad on muutunud veelgi kättesaamatumaks ja jõuka keskklassi väljakujundamisest oleme kaugemal kui kunagi varem.

Esimeseks kuumaks ja kriitiliseks majanduspoliitiliseks teemaks on reformierakondlaste poolt taevani kiidetud eelarvetasakaal. Küsimus on selles, et kui keskmise Eestis elava inimese seis on läinud eelarve tasakaalus hoidmise ja ülisuurte kärbete tõttu vaid halvemaks, siis kuidas saab seda edasiminekuks ja majanduspoliitiliseks saavutuseks nimetada? Kas inimesed eksisteerivad riigieelarve jaoks või riigieelarve eksisteerib inimeste pärast? Edukaks saame nimetada ikka ja ainult sellist majanduspoliitikat, mis annab meie inimestele mingit kasu ja tuge, mitte vastupidi.

Teiseks sügavat analüüsimist ja avalikku debatti vajavaks rahanduspoliitiliseks hetketeemaks on küsimus: kuhu kasutatakse 2011. aastal Eesti riigile laenuks võetav 7,9 miljardit krooni? Milliseid auke selle laenurahaga lapitakse või kuidas meie raskesse defitsiiti viidud riigieelarvet näiliselt ilustatakse? Rahva ja majanduse heaolu parandamisse see raha jõudnud ei ole, sest vastasel juhul oleks viljad meile kõigile näha ja kiita.
Õigeks ei saa lugeda hoiakut, et parempoolne valitsus räägib kõlavaid jutte hakkamasaamisest ja eeskujulikust eelarvepoliitikast, kui tegelikult on tegu hoopis suurel määral varjatud laenamisega oma tegevussuutmatuse kinnimaksmiseks.

Kolmandaks ei ole meie rahanduspoliitilisse teadvusesse jõudnud veel asjaolu, et meie riigis värskelt käibele võetud euroraha ei ole mitte ainult meie siseriiklikuks hüvanguks. Aru tuleb saada sellest, et ka meid endid on pandud Euroopa ühisraha teenistusse. Meil lasub otsene kohustus kaasa aidata euroraha stabiilsuse püsimisele, ennast üle võimete põhja elanud riikide aitamisele ja Euroopast tulevate ettekirjutuste järgimisele. See kõik tähendab aga raha andmist, mida meil endilgi hetkel rohkem kui napib.

KESKMÕTE
Euro tuli meile hävitava hinnatõusuga, kuid ka meie eest varjatud kohustustega.

Tunnistame, et euro tuli meile hävitava hinnatõusuga, kuid ka meie eest varjatud kohustustega. Väga tähtis oleks ikkagi koostada põhjalik analüüs kõigist positiivsetest ja negatiivsetest tahkudest, mida Euroopa ühisraha meile kaasa tõi. Peame hindama, kas euro tõi meile lubatud välisinvesteeringud ja töökohad ning kas see kaalub üles hiigelhinnatõusu koos maksetega Portugali, Kreeka ja teab veel kelle aitamiseks.
Kahtlemata on meie rahanduspoliitikas arutamist väärivaid küsimusi rohkem kui ülaltoodud kolm. Kuid nimetatud kolmik on just selline, mis kujundab meie põhikurssi edaspidiseks, ja nende puhul täpse visiooni loomist ning puuduvate vastuste saamist ei saa edasi lükata.

Me peame inimestega ausalt rääkima ja inimestele majandusest ausa pildi looma. Et leida majanduspoliitikas edasi mineku õige suund, peame teadma, kus täna täpselt asume. Me ei saa loota valitsusparteide aususele reaalse olukorra kirjeldamisel, sest seda ei ole me saanud neilt aastaid. Meile on pakutud vaid demagoogiat ja ilustusi, kuid täna on nende rahustavate ilupiltide maalimine liig mis liig.

KESKNÄDAL

Aadress: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde	urmi@kesknadal.ee	**6 274 583**
Poliitikatoimetaja Ivari Vee	ivari@kesknadal.ee	**6 274 573**
Uudistejuht Indrek Veiserik	indrek@kesknadal.ee	**6 274 571**
Toimetaja Tiit Maksim	tiit@kesknadal.ee	

Toimetus käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

Venemaal, USA-s ja Lätis tulevad presidendivalimised

1. mai Kuku raadio saates „Välismääraja“ rääkisid Marko Mihkelson ja Kaarel Kaas (saatejuht Kadri Liik) pikalt-laialt Venemaa presidendivalimistest, mis tulevad 2012. aastal – tõesti üsna varsti, seega väga päevakohane teema.
Nädal varem arutleti samas saates ennastunustavalt USA presidendivalimiste üle (ikka Kadri Liik, koos Eerik Marmei ja Jonatan Vseviovigа Välisministeeriumist). Need valimised toimuvad samuti 2012. aastal – õige kohe, tervelt poolteise aasta pärast.

USA presidendivalimiste seisu või käiguga hoiab Eesti rahvast lausa otselülitustega kursis Rahvusringhäälingu oma mees Ameerikas – Neeme Raud.
Aga 29. augustil, paari-kolme kuu pärast, valitakse presidenti ühes Euroopa tagahoovi tundmatus väikeriigis, nimega Eesti. Sellest meie meedia vaikib. Ju ei peagi rääkima, tegemist on mingi tühisusega, vaese rahvaga, kes nagunii ei jõua presidendile väärilist palkagi maksta.
Muide, Eesti ajakirjanduses pole juttu ka Läti presidendivalimistest. Kas on asi selles, et kõige populaarsemaks kandideerijaks presidendiametisse peavad lätlased Aivars Lembergsi (***pildil***), või selles, et praeguse presidendi Valdis Zatlersi ametis jätkamist toetavat Moskva, polegi selge. Küll aga on Lätis presidendivalimine, erinevalt Eestist, avalikkuses tõsine aruteluteema.
Küsitlus, mille aprillikuus korraldas *Latvijas Fakti*, kinnitas, et suur osa Läti elanikest sooviks presidendina näha naftatransiidiga seotud suurärimeest ja poliitikut, Ventspilsi linnapead Aivars Lembergsi ning praegune riigipea jäi teiseks ja ekspresident Vaira Vike-Freiberga kolmandaks. Ajalehe Diena teatel pooldas Lembergsi 27,4%, Zatlersit 24,9% ja Vike-Freibergat 19,3%. Neljandaks tuli Läti riigikontrolör Inguna Sudraba, kelle poolt oli 18,5% küsitletud lätimaalastest.

Eesti ametisolev president on aga kuulutanud, et tema mingit valimiskampaaniat ei tee. Selle asemel on silmatorkavalt sagenenud T. H. Ilvese esinemised meedias (eelmisel nädalal andis „Välisilmale“ intervjuu, mis toonilt ja sisult kattis eestlased uuesti külma sõja temaatikaga).

President: Eesti lastel vilets toidulaud

„Ei ole mina veel varem kuulnud, et Eestimaa riigipea on sunnitud oma üleriiklikus kõnes rääkima laste nigelast toidulauast. Aga nüüd oleme sinnamaale jõudnud. Emadepäeva kõnes Estonia kontserdisaalis tunnistas Ilves, et elu sunnib peredele odavamaid toiduaineid peale,“ kirjutab oma blogis Riigikogu liige Heimar Lenk. Lenk tunnustab riigipea valikut rääkida aasta ühel kaunimal päeval toidulauateemal, sest – nagu Lenk Kesknädalale ütles – hakkab ka meie riigi esimesele mehele pärale jõudma, et Eesti lastel on vilets toidulaud. „Kas nälgivate laste teemal pidid sõna võtma ka Eesti NSV juhid?“ küsib Lenk. „Või pidi sel teemal kõnelema Päts?“
Lenki meelest on olukord tõesti hull, kui riigipea on sunnitud rääkima Eesti laste nii suurest vaesusest, et süüagi pole.
„Ma mõistan, et toiduteema on Eestis valusalt seotud majandusliku olukorra ja meie käsutuses oleva ajaga. Enamiku emade ja paljude isade õlul lasuv koorem ja sellega paratamatult kaasnev väsimus sunnib peale odavamaid, lihtsamaid ja käepärasemaid valikuid,“ ütles oma kõnes Ilves, ning manitses rahvast olema ettevaatlik liiga magusa, rasvase ja soolase söömisel. „Liigsed kogused suhkrut, soola ja rasvu, kunstlikest säilitus- ja värvainetest rääkimata, laastavad me endi, aga eriti me laste tervist samamoodi, nagu puurib kivisse augu pidevalt tilkuv vesi,“ selgitas Ilves.
Kuid nagu üldiselt teada, kuuluvad just need toiduained odava menüü hulka. Mahetoitu ju enamik peresid oma söögilauale tuua ei suuda, sest raha ei jätku. Samas soovitab Ilves aidata „nõudlikkusega ka Eesti toidu tootjaid teha seda, mida nad suudavad ja väga hästi oskavad: pakkuda üha suuremat tervislikku valikut“. Lenki meelest jääb segaseks, kuidas ostjad suudavad tootjaid mõjutada? Kas toit ostmata jätta?

Vakra esimene eelnõu puudutab õpilasmalevat

Keskerakond algatas eelnõu Eesti õpilasmalevlaste töötasu vabastamise kohta sotsiaalmaksust. Vastne Riigikogu saadik Rainer Vakra (***pildil***), kes nimetas seda bravuurikalt oma esimeseks eelnõuks, ütles, et eelnõu eesmärgiks on suurendada tööandjate huvi ning kasvatada õpilasmaleva kohtade arvu. „Üha enam noori tahab malevas osaleda. Sel aastal jõudsime seisu, kus sihtasutuse Õpilasmalev pakutud 700 kohale esitati poole tunniga 1500 sooviavaldust. Kindlasti oli soovijaid kordades rohkem,“ selgitas Vakra. Tööandjateks on aasta-aastalt ühed ja samad ettevõtjad, uusi pakkumisi leida on keeruline. „On vaja vähendada tööandjate kulutusi ning seeläbi suurendada õpilasmaleva töökohtade hulka. Malev pakub noortele suveks otstarbeka tegevuse, mis aitab kujundada väärtushinnanguid ning omandada tulevikuks töökogemust. Tegemist on lihtsa seadusemuudatusega, millest on kasu eelkõige noortele, aga samas ka ettevõtjatele,“ lisas Vakra.

Tallinn on aastaid korraldanud õpilasmalevaliikumist, ja alati on sinna olnud rohkem soovijaid kui mahub. Tegevusetult linnas suve otsa ringi hulkumine pole noortele kahtlemata mingi perspektiiv.

HIIBUSE NÄDAL

Eesti Pank põhjustas igavas elus elevuse

Eesti Panga nõukogu kinnitas 6. mail toimunud erakorralisel koosolekul seniste Eesti Panga asepresidentide Rein Minka ja Märten Rossi asemele viieks aastaks ametisse asepresidendi kandidaadid Ülo Kaasiku ja Madis Mülleri. Nõukogu langetas üksmeelse otsuse salajasel hääletusel.

Ülo Kaasik astub asepresidendi ametisse 9. juulist ja Madis Müller 1. septembrist. Mülleri töötasu hakkab olema 6500 eurot kuus ja Kaasikul 5500 eurot kuus.
Eesti Panga nõukogu esimees Jaan Männik rõõmustas, et mõlemad kandidaadid said nõukogu kõikide liikmete toetuse. „See näitab nõukogu väga toetavat suhtumist järgmistesse asepresidentidesse," ütles Männik.
Eesti Panga nõukogu järgmine korraline istung on 31. mail.

Ülo Kaasik töötab Eesti Panga rahapoliitika osakonna juhatajana. Varem on ta töötanud Eesti peaministri majandusnõunikuna ja Eesti Pangas majanduspoliitika allosakonna juhatajana ning majandusuuringute osakonna analüütikuna. Kaasikul on Tartu Ülikooli bakalaureusekraad ettevõttemajanduse erialal ja Tallinna Tehnikaülikooli teadusmagistri kraad rahvamajanduse erialal.
Madis Müller töötab aktsiainvesteeringute portfelli juhina Maailmapanga Gruppi kuuluvas IFC-s (*International Finance Corporation*). Varem on ta töötanud Maailmapanga nõukogu juures, Eesti rahandusministri ja peaministri majandusnõunikuna ning ettevõtte rahanduskonsultandina *Pricewater-house-Coopers*is. Mülleril on bakalaureusekraad rahanduse ja panganduse valdkonnas EBS-ist ning teadusmagistri kraad rahanduses George Washingtoni Ülikoolist. (*Allikas: EP pressiteade*)

Eesti Panga nõukogu koosseis

Eesti Panga seaduse järgi on nõukogu panga kõrgeim organ, mis koosneb esimehest ja seitsmest liikmest. Nõukogu esimehe nimetab viieks aastaks ametisse Riigikogu Vabariigi Presidendi ettepanekul. Nõukogu liikmed nimetab Riigikogu ametisse nõukogu esimehe ettepanekul samuti viieks aastaks.
Eesti Panga nõukogu VI koosseis nimetati Riigikogu otsusega ametisse alates 18. veebruarist 2009 ning selle liikmeteks said **Kalev Kallo, Irene Kull, Jürgen Ligi, Enn Listra, Tõnis Palts, Liina Tõnisson** ja **Urmas Varblane**.
Seoses Jürgen Ligi nimetamisega rahandusministriks 4. juunil 2009 peatusid tema volitused Eesti Panga nõukogu liikmena. Valitsuse liikmena töötamise ajaks nimetas Riigikogu Jürgen Ligile alates 26. jaanuarist 2010 asendusliikmeks **Valdo Randpere**. Nõukogu esimeheks nimetas Riigikogu alates 13. juunist 2008 **Jaan Männiku**.
(Allikas: Eesti Panga koduleht)

Kesknädal pöördus kommentaaride saamiseks Eesti Panga nõukogu liikme KALEV KALLO poole.

Kas nõukogu otsus mitte pikendada lepinguid seniste asepresidentide Minka ja Rossiga oli nõukogu liikmete poolt eelnevalt kokku lepitud või ette valmistatud? Kas tulemus oli üllatus ka nõukogu liikmetele endile? Palun kirjeldage hääletamisprotseduuri.
Otsus mitte pikendada Eesti Panga asepresidentide Rein Minka ja Märten Rossi lepinguid kolmandaks ametiajaks ei olnud kindlasti nõukogu liikmetel omavahel kokku lepitud. Ei saa muidugi välistada nõukogu liikmete omavahelisi isiklikke konsultatsioone ja arutelusid. Minul taolisi mõttevahetusi kolleegidega ei olnud. Küll olid aga küllalt aktiivsed konsultatsioonid asepresidentide kolmandaks tähtajaks mitte kinnitamise osas nõukogu esimehe Jaan Männiku poolt. Samas Eesti Panga president Andres Lipstok soovis samade asepresidentide jätkamist. Arvan, et tulemus ei olnud nõukogu liikmetele üllatuseks, kuna tulemus ei olnud ühehäälne. Toimus salajane hääletus sedelitega ja hääletuskastiga. Poolthääletusel oli vajalik saada üle poolte nõukogu liikmete toetus.

Mis Te arvate, miks asepresidentide iseenesest rutiinne lahkumisprotseduur põhjustas sellise üleriigilise elevuse meedias ja poliitilistes ringkondades?
Miks rutiinne lahkumisprotsess põhjustas "tormi veeklaasis", on veidi raskem vastata. Miks elevuse meedias? Arvan, et see on teile kui meediainimestele endale kindlasti lihtsam vastata. Mina arvan, et suur osa meie meediast, kes juba ammu ei suuda asju sisuliselt analüüsida, vaimustub alati, kui keegi laialdasemalt tuntud inimene kaotab ameti, saab uue ameti või ületab näiteks kiirust. See on see, mida ajakirjanikud suudavad veel paberile panna. Miks poliitilistes ringkondades? Seal on kära ikka siis, kui "omadele liiga tehakse", ju siis keegi oli "oma".

Miks panga president Lipstok saatis ilma eelnevat ettevalmistavat tööd tegemata kaks kandidaati nõukogu ette, kes hääletas tema kandidaadid maha? Miks ta ei teinud eeltööd, et teada saada nõukogu liikmete meelsust, et ta saaks oma senise kaadriga tööd jätkata?
Ma ei nõustuks määratlusega, et panga president saatis ilma eelnevat ettevalmistavat tööd tegemata kaks kandidaati nõukogu ette. Lipstok kindlasti tegi eeltööd. Miks nii ei läinud? Siin võib olla mitmesuguseid põhjusi. Võib-olla mõni nõukogu liige ei toiminud nii, nagu panga president temast aru sai. Võib-olla toimusid hilisemad meelemuutused, võib-olla oli lootus suurem kui reaalsus. Põhjusi võib olla teisigi. Selles ei ole aga midagi iseäralikku. Kui meenutame, siis isegi Vabariigi President saatis Riigikokku kinnitamiseks õiguskantsleri kandidaadi Allar Jõksi, kes ei saanud Riigikogu toetust.

Meedias on nõukogu esimehe Jaan Männiku tegevus juhtkonna vahetuse korraldamisel tekitanud kahesugust suhtumist. Näiteks oli BNS-i juht Anvar Samost Rahvusringhäälingus Männiku tegevuse suhtes kriitiline, kuid Delfi kolumnist Jakko Väli kiitis Männiku tegevust vägagi argumenteeritult. (Kesknädal näeb siin ka poliitilist hinnangut – Rahvusringhääling on reformierakondliku taustaga ja Delfi omakorda IRL-i taustaga.) Milline on Teie seisukoht?
Minul on selles küsimuses oma arvamust eelpoolnimetatud kodanike arvamusega raske võrrelda, sest nemad näevad asja distantsi pealt, olemata asjaga sisuliselt kursis, aga mina olin protsessis sees ning kindlasti rohkem detailide ja suundumustega kursis.
Tausta teades saan kindlasti paremini aru Jaan Männiku püüdlustest, ja seetõttu on minu arvamus õieti kahetine. Esiteks, seoses eurole üleminekuga ja Eesti Panga saamisega Euroopa Keskpanga üheks osaks on kindlasti vajalikud nii sisulised kui ka struktuurilised muudatused. Männiku arvates polnud juba üksteist aastat ametis olnud ja oma tööd suurepäraselt tundvad asepresidendid valmis suuremateks muudatusteks. Selleks olid ka omad põhjused, nimelt panga töötajate kõrge professionaalne tase ja hästi töötav süsteem. See tekitab alati veendumuse, et kui kõik nii hästi töötab, milleks siis muuta. See on aga otsene oht stagneerumiseks. Just stagneerumise vastu ja muutuste poolt oli Männik oma tegutsemistes. Teiseks jääb minul üles küsimus: kas pidi seda tegema nii jõuliselt, panga presidendi seisukohta arvestamata?

Kuna 6. mail toimunud nõukogu erakorralise koosoleku otsus uute asepresidentide kinnitamise kohta tuli konsensuslikult, siis kas on nüüd Teie arvates rahu majas ja pinged kaadrite ümber maas?
Arvan küll, et pinged nende ametikohtade ümber on nüüd maas.

EURO-TSOONI LIIGE:

Kalev Kallo kinnitab, et Eesti Pank peab olema Euroopas esindatud kui eurotsooni täieõiguslik liige.

Foto: Ivari Vee

Kas ennustate samalaadseid pingeid ka Eesti Panga presidendi Andres Lipstoki lahkumisel, kui tema aeg täis saab tuleval kevadel? (Kesknädalale on sahista-tud, et Lipstok võib lahkuda juba sel sügisel ja tema asemele paneb Reformi-erakond Jürgen Ligi, rahandusministriks aga endise Riigikogu rahanduskomisjoni esimehe Taavi Rõivase.)
Sellist vajadust ega ka survet ei ole, et Lipstok peaks lahkuma juba sel sügisel. See toimub ikka siis, kui tähtaeg järgmisel aastal täis saab. Küll aga algavad kindlasti arutelud võimalike kandidaatide osas juba sel sügisel. Mis puutub pingetesse, siis ma ei julge küll ennustada, et need tulevad samalaadsed kui asepresidentide ümber. Sest siin pole ju mingeid pingeid õieti olnudki, aga presidendikandidaadi ümber võib tõenäoliselt pingeid oodata. Olen ka kuulnud Jürgen Ligist räägitavat, ja siin ei ole midagi uut ega iseäralikku. Loomulikult tahab Reformierakond järje-kordse institutsiooni kindlalt oma käpa alla saada. Seetõttu selle ümber võibki suuri pingeid ennustada.

Ja viimane küsimus – miks Eesti riigile üldse niisugust institutsiooni nagu mitmesaja töötajaga Eesti Pank vaja on, eriti eurotsoonis? Ka juhtkonna üle sajatuhandesed palgad käivad rahvale pinda olukorras, kus isegi keskmise palgaga elanikkond enam hinnatõusudes ja tööpuuduses ära ei suuda elada? Kusjuures Ligi teatas eelmisel nädalal, et enne 2015. aastat palgad ei tõuse.
Eesti riigile on niisugust institutsiooni nagu Eesti Pank nüüd täpselt sama palju vaja kui ennegi ja võib-olla et isegi rohkem. Meil tuleb harjuda mõttega, et euro on nüüd ka meie raha. Eurotsooni rahapoliitika on nüüd ka Eesti riigi rahapoliitika. Euroopa Keskpanga juures töötab pidevalt suur hulk töörühmi ja komisjone, kus töötatakse välja euro tuleviku ja tervise-ga seotud otsuseid. Täieõigusliku eurotsooni liikmena oleme ka meie sinna kutsutud. Et osaleda kõikide teemade aruteludel, peaksime panga koosseise tunduvalt suurendama, aga väikeriigina ei ole see kindlasti võimalik. Seetõttu tuleb meil valida prioriteedid, milles soovime sõna kaasa rääkida. Kui me ei osale, siis võib juhtuda, et saame mõnest otsusest, mis meid vägagi võib puudutada, teada alles pärast vastuvõtmist. Osaledes töös, jääb meil võimalus vähemalt vaidlemiseks ja mõnikord on võimalik, et ka vastuvõetava otsuse mõjutamiseks. Enne kui esineda üleskutsetega Eesti Panga mittevajalikkusest uues situatsioonis, tuleks mõelda väga levinud ütlusele: "Kui sind ei ole siin, siis sind ei ole olemaski."

Jaanus Riibe sai Keskerakonna Noortekogu uueks esimeheks

7. mail Tallinnas Salme Kultuurikeskuses toimunud Keskerakonna Noortekogu IX kongressil valiti kesknoorte esimeheks Jaanus Riibe.

Oma võidukõnes ütles Riibe (***pildil***), et tema hinnangul ei ole tänases Eesti ühiskonnas riigitasemel asjalikku väitlust noortega ja noorte probleemide ümber. "On üldiseid fraa-se, pidulikke ja natuke tõsisemaid lubadusi, kuid selle fassaadi taga on sisuline poliitiline tahe nõrk," ütles Riibe.
"Meil on ikka veel liialt palju loosungilist lähenemist seal, kus oodatakse lihtsaid vastuseid. Ilusad sõnad Eesti tuleviku, noorte toetamisest ei jõua reaalpoliitilises olukorras tegudeni," märkis Riibe. "Isegi kui noortel inimestel ei ole alati õigus, siis nende seisukohti mitte kuulata või maha teha on alati vale," lisas ta. Riibe sõnul julgeb Keskerakonna Noortekogu välja tuua ühiskonna valupunkte.
Noortekogu juhatuse liikmeteks

valiti Vladimir Svet, Maaris Laine, Julianna Jurtšenko, Kätlin Joala, Anastassia Matina, Raigis Urban, Sven Pitkve ja Kadri Mosin.
Aseesimeesteks kinnitati Vladimir Svet ja Kätlin Joala, peasekretäriks Tõnis Mölder.

Edgar Savisaar tunnustas noori
Noortekogu kongressi tervitama tulnud Keskerakonna esimees Edgar Savisaar rõhutas noorte suurt osakaalu Riigikogu valimistulemustes. Samuti pööras Savisaar tähelepanu Noortekogu edasistele eesmärkidele ja avaldas tunnustust tehtud töö eest. „Tasub kokku lugeda, kui palju hääli Riigikogu valimistel said kesknoored, kes kandideerijate ridades kaasa lõid. Püüdsin seda teha ja sain ligikaudu 20 000 häält. See on 15% kõigist häältest, mida me kogusime," rääkis Savisaar.
Keskerakonna esimees rõhutas Noortekogu eesmärke, mis peavad olema suured ja julged, et ettevõtmisi võiks saata edu. „Järgmised kohalikud valimised toimuvad 2013. aasta sügisel ning just siis on võimalik näidata, mis puust te tehtud olete. Seame eesmärgiks, et juba kahe aasta pärast on igas kohalikus omavalitsuses väljas Kesk-erakonna kandidaatide nimekiri ning igas nimekirjas leidub vähemalt üks kesknoor."
„Päevapoliitikas kaasa rääkimiseks on vaja uusi häid ideid, millega aktiivselt pildil olla. Keskerakonna Noortekogu vajab sisulisi teemasid, mille üle arutlemine ühiskonnas korda läheb ning diskussiooni tekitab," lisas Savisaar. ***KE pressiteatest***

Peaaegu avalik kiri Sesterile

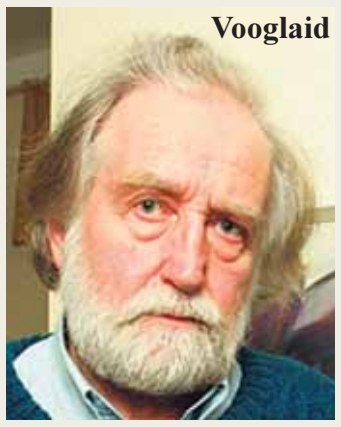

From: Ylo Vooglaid
To: EAL ; Ülo Mattheus ; "sven Sester"@riigikogu.ee ; Jüri Ratas ; urve.palo@riigikogu.ee

Professor ÜLO VOOGLAID saatis avalikud küsimused Riigikogu rahanduskomisjoni esimehele Sven Sesterile (IRL), enne kui Riigikogu asus 3. mail arutama rahanduspoliitikat riiklikult tähtsa küsimusena (vt ka Inara Luigase juhtkiri lk 2). Kesknädal avaldab küsimused lühendatult.

Tere, Sven Sester!

Tore,
et ükskord on päevakorda võetud ka riigi rahanduspoliitika. Kas Sa tead, kes ajab Eestis näiteks majanduspoliitikat, teaduspoliitikat, haridus-poliitikat...? Mina küll ei tea. Aga kes ajab riigi rahanduspoliitikat?
Püüdsin Toompeal ükskord asjameestelt välja uurida, mida nad *poliitika ajamise* puhul silmas peavad. Küsisin, millest poliitika koosneb, kes on poliitika subjekt, milline on (peaks olema) poliitika struktuur, millised võiksid olla poliitika funktsioonid, mille alusel saaks hinnata poliitikuid, poliitikat ja selle tulemusi...

Peale piinliku vaikuse
või kohatu lõmpsimise ei kostnud midagi. Sestap söandan kahelda, et eelolevast arutlusest midagi sellist koorub, millel on ka mõtet ja tähendust edasisele asjaajamisele.
Sven, kirjuta rahvale, mis see on, mida Sa püüad teha (mida Sind on pandud tegema), millised on Sinu (rahanduskomisjoni?) õigused ja kohustused ning mille eest peaks rahanduskomisjon ja Sina sellel ametikohal (NB! tegelikult, mitte mängult) vastutama?
Sven, kes esitab Riigikogus Eesti riigi rahanduse kui *probleemi?* Kas probleemi käsitamine on üldse kavas? Küllap Sa tead, et kui probleemi ei esitata, siis ei saa tulla kõne alla *põhjused*. Paraku on nii, et ühiskonnas ja kultuuris pole võimalik inseneri mõtlemisviisiga kuigi palju saavutada ja arutamise asemel võib kujuneda jututuba.

Huvitav,
kas keegi on üritanud välja peilida, miks riigi rahandust ja rahanduspoliitikat ei ole varem niimoodi arutatud? Kas keegi kujutab ette, miks nüüd ühtäkki julgus rindu võeti? Kas Sina, Sven, kui rahanduskomisjoni uus esimees, ilmutasid sellist initsiatiivi, mida pole olnud võimalik alla suruda, või tuleb algatus hoopis kuskilt mujalt?
Huvitav, kas vähemalt vaatlejatena kutsutakse arutluses osalema ka need inimesed, kes on teravalt kritiseerinud nii üleminekut *eurole* kui ka kommertspankade mahamüümist, riigieelarve ja ametkondade-asutuste-organisatsioonide eelarvete hoidmist välispankades? Kas söandatakse välja öelda selle isiku nimi, kes on just sellist rahanduspoliitikat ajanud?
Huvitav, kas keegi söandab kokku arvutada, kui palju miljardeid on välispangad Eestist rahva vara kokku korjanud ning välja viinud? Näis, kas keegi söandab kahelda selles, et olukorras, kus raha on võõrriigi kommertshuvisid teenivates pankades, saab valitsus ajada nii majanduspoliitikat kui ka mingit muud poliitikat?
Väga paljud teavad, et valitsus ja ei-tea-keskõik-veel on kõigi võimalike vahenditega püüdnud halvata laenu-hoiu-ühistute tegevust. Näis, kas sel istungil keegi selgitab, miks seda on tehtud?

Enne eurole üleminekut
vandus valitsus, et mingit hinnatõusu karta ei ole ja et need, kes hinnatõusu eest hoiatasid, on enam-vähem kõlvatud varganäod. Kas nüüd tuuakse tegelik olukord ja selle põhjused nähtavale? Kas nende püksid lastakse alla, kes rahvale "*kägu ajasid",* meelega rahvast eksitasid (valetasid) või lihtviisil ei saanud oma ülesannetega hakkama? Kas riigis kujunenud finantskriisi põhjused ning tagajärjed seatakse Riigikogus ritta? Kas isikud, kelle otsesel või kaudsel osalusel on riigi rahanduspoliitika olnud suurele osale elanikkonnast hukatuslik, palutakse tegelema millegi muuga, kus ei ole võimalik riiki kahjustada?
Milline osa elanikkonnast elab allpool vaesuspiiri ja ei usu enam, et võib kunagi veel elada elamisväärselt? Millist osa sellise olukorra kujunemisel on etendanud rahanduspoliitika? Kelle aetud rahanduspoliitika?

Ehk saab üldsus teada,
kus hoiti ja kellele millise kahjuga müüdi riigi kullavaru, kus hoitakse riigireserve, kus kajastuvad reservidest saadavad tulud, miks pole aastaaruannetes transiiti ega transiiditulusid, mis on saanud krooni kattevarast, mis on saanud eelmiste põlvkondade loodud väärtustest, mida on eelarveaukude lappimiseks maha müüdud jne?
Võib-olla on arutluse all koalitsiooni rahandusalased püüdlused, lootused, unistused? Võib-olla on kavas saada kirja *"linnuke"* teemal "meie arutasime"?..
Ja ongi kõik. Soss, nagu on juhtunud mitme eriti olulise küsimuse arutamisega.
Huvitav, kas kõne alla tuleb see kahju, mis tuli väliskaubanduse defitsiidist ja mille tõttu siia imporditud kauba eest kulutatud raha katteks tuli maha müüa kõik vähegi müügikõlblik vara, sh nii palju loodusressursse, kui vähegi andis. (Seda kõlvatu kaubanduse kurnavat tagajärge nimetati välisinvesteeringute juurdemeelitamiseks.)
Lõpuks tuleb tunnistada, et ega rahvas suurt ei tea sellest asjast, mida nimetatakse rahanduspoliitikaks, sest rahvas ei ole selle probleemaatikas orienteerumiseks ei haritud, informeeritud ega kogenud; pealegi on üpris vähe järele jäänud neid, kes usuvad seda juttu, mida valitsusringkondadest või mõne erakonna kontorist räägitakse.

Ütle ausalt, miks
Sa selle küsimuse avalikkuse tähelepanu keskmesse tõid (kui tõid?)? Mida Sa loodad saavutada? Riigikogu usalduslimiit ei ole ülearu suur. Elame-näeme!

Ülo Vooglaid

PS
Võib-olla Sind huvitab, miks ma saatsin selle kirja korraga mitmele inimesele. Põhjus on lihtne: kogemus näitab, et asjameestel ei ole kombeks kodanike kirjadele reageerida. Teame, et avalikkusel on endiselt veidi jõudu. Me ei aja isiklikke asju. Seetõttu palun, et Sa vastaksid avalikult, vähemalt neile, kes said käesoleva kirja.

Toimetuselt: Sester ei ole Vooglaiu kirjale vastanud.

Maanteea

Algus esilehel

...Soome riigiettevõtte Destia rahvusvahelise suuna juht Markus Korhonen Äripäevale.

Tingimused loodi Nordeconi kasuks
17. juulil 2009 algatas Põhja Regionaalne Maanteeamet uue riigihanke nimega "Harju maakonna Keila teemeistripiirkonna riigimaanteede hoole ja säilitusremont aastatel 2009–2017".
Võrreldes esimese hankega oli oluliselt vähenenud nt pindamise maht, samuti olid vähenenud hoolde ja markeerimise mahud.
Üheks riigihanke kvalifitseerimise nõudeks oli tingimus, mille kohaselt riigihankel osaleval pakkujal peab olema hooldepiirkonnas keskkonna- ja töökaitsenõuetele vastav soolaladu ja tugikoht või vastav kirjalik kokkulepe nõutu omandamiseks või kasutusse võtmiseks.
Pakkumused esitasid ühispakkujana AS Nordecon Infra/OÜ Hiiu Teed ja ühispakkujana OÜ Rapla Teed/AS Teede REV-2, kelle pakkumuse maksumus oli soodsaim. Pärast mõlema pakkuja kvalifitseerimist ja nende pakkumuste vastavaks tunnistamist kuulutas hankija OÜ Rapla Teed/AS Teede REV-2 pakkumuse edukaks.
3. novembril 2009 esitas AS Nordecon Infra vaidlustuse Riigihangete Ameti juures asuvale vaidlustuskomisjonile, taotledes OÜ Rapla Teed/AS Teede REV-2 kvalifitseerimise, tema pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise otsuste kehtetuks tunnistamist. Üheks vaidlustuses esitatud väiteks oli, et OÜ Rapla Teed/AS Teede REV-2 ei täida hooldepiirkonnas soolalao olemasolu nõuet.
AS Nordecon Infra kinnitas vaidlustuses, et ainsad Keila teemeistripiirkonnas asuvad ja kasutuses olevad soolalaod, mis vastavad majandus- ja kommunikatsiooniministri 26. novembri 2002 määruse nr 10 „Ehitise kasutamise otstarvete loetelu" nõuetele, on AS-le Nordecon Infra kuuluv Keila teehooldeüksuse territooriumil asuv soolaladu ja AS Nordecon Infra valduses olev Kanama teemeistripunkti soolaladu (valduse aluseks on kehtiv riigivara rendileping).
Seega kehtestas Põhja Regionaalne Maanteeamet riigihankel tingimuse, millele sai vastata ainult üks firma – senine hoolde ja säilitusremondi teostaja AS Nordecon Infra! Kuigi OÜ Rapla Teed/AS Teede REV-2 omavad hooldepiirkonna läheduses kahte soolaladu – Märjamaa teemeistripiirkonnas ja Tallinnas –, ei võimaldanud liiga piiravalt sätestatud hanke-tingimused vastavate soolaladude kasutamisele tugineda.
VAKO rahuldas AS Nordecon Infra vaidlustuse ning ainukese kvalifitseeritud pakkujana tunnistati edukaks AS Nordecon Infra/OÜ Hiiu Teed pakkumus maksumusega 24,3 miljonit krooni aastas.
Hankelepingu kogumaksumuseks riigihanke aruande kohaselt on 231,6 miljonit krooni. Maksumuse vähenemine on eelkõige seletatav tööde mahtude vähenemisega.
Vastavalt riigihangete seadusele peab hankija kasutama rahalisi vahendeid säästlikult

ja otstarbekalt ning saavutama riigihanke eesmärgi mõistliku hinnaga, tagades konkurentsi korral erinevate pakkumuste võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte. Et tagada riigihankel konkurents, ei oleks Põhja Regionaalne Maanteeamet tohtinud niivõrd piiravat kvalifitseerimistingimust kehtestada.
Põhja Regionaalne Maanteeamet oleks saanud ka hanke kestel hankedokumente vastavas osas täiendavalt muuta või hanke tühistada riigihankel konkurentsi liigse piiramise tõttu.
Riigihankel konkurentsi säilitamiseks ja suurendamiseks oleks Maanteeamet võinud hanketingimustes lubada ka väljaspool hoolduspiirkonda asuvate soolaladude kasutamist (nt Rapla Teed/AS Teede REV-2 soolaladu Tallinnas, Pärnu mnt 463). On loogiline, et pakkujad ei oma spetsiifi-

Ausa

Kui valitsus koguneb, on rahva huvid ohus, sest ühe valitsuspartei annetustest on kolmandik salajased. Alles sel aastal hakkab Riigikogu juures tegutsema erakondade rahastamise järelevalve komisjon (pidas reedel, 6. mail oma esimese koosoleku), millel on õigus kontrollida parteidele laekuvate rahade päritolu ja kasutamist.

VIRGO KRUVE
ettevõtja

Erakonnaseaduse 12. paragrahvi järgi saavad erakonna vara ja vahendite allikaks olla üksnes liikmemaksud, eraldised riigieelarvest, füüsiliste isikute annetused ja tulu erakonna varalt. Erakond ei tohi vastu võtta anonüümset ega varjatud annetust. Erakonnale laekunud annetuste kohta peab erakond registrit oma veebilehel ja andmete õigsuse tagab erakonna juhatus.

Annetuse päritolu ei pruugi olla avalik
Alates 2009. aastast on kõigi mittetulundusühingute, sh erakondade aruanded avalikud ning suuremaid kontrollib audiitor. Järelkontroll keskendub ennekõike raamatupidamise reeglitele ja mitte annetuste päritolule. Seega võib erakond võtta annetuse vastu ja jätta see avalikustamata, sest kontroll raha liikumise üle puudus.
Nägin talvel pargis jalutamas isa ja poega. Äsjasadanud lumi oli kohev ja puhas ning paariaastasel poisil tekkis soov lund suhu panna. Isa keelas selle ära. Kuid pruukis tal vaid pikemalt kõrvale vaadata, kui väike käpik käis hanges ära ja peotäis lund leidis tee suhu. Isa märkas lapse riietel lund ja kurjustas: „Kas sa ikkagi sõid lund?" Väike poiss raputas pead. Isa osutas käega poisi kõrvale ja küsis: „Kas sa võtsid siit lund?" „Ei," ütles poiss ja osutas käega teisele poole. Ta oli väike ja mõistis keeldu, aga ei suutnud lõpuni valetada.

Ainus tõsine anomaalia – IRL
Erakonna saadud salajast annetust ei deklareerita avalikes dokumentides, aga selle olemasolu võib näidata vastuolu erinevate aruannete andmetes. Mina võrdlesin eelmises Riigikogus olnud kuue partei 2008. ja 2009. aastal saadud annetused ning nende majandusaastate aruanded. Eestimaa Roheliste, Sotsiaaldemokraatliku Erakonna, Eestimaa Rahvaliidu, Eesti Keskerakonna ja Eesti Reformierakonna esitatud andmed kattusid kas täielikult või näidati aruannetes tulusid 0,2 kuni 9 protsenti suuremana. Erinevus võis tulla näiteks liikmemaksude ja annetuste koos esitamisest. Ainus tõsine anomaalia oli Isamaa ja Res Publica Liidu aruannetega, mis mõlemal aastal näitasid kolmandiku võrra rohkem annetusi, kui oli neid avalikustatud.

amet hoolitseb „omade“ eest

MEES NAGU ORKESTER: Toomas Lumanil on käsi sees paljudes ettevõtmistes ja institutsioonides üle Eesti, mis talle priske kasumi tootmisel abiks on. Tunnustust väärivad kõik ettevõtjaid, kes mängivad ausate reeglite järgi. Et aga Maanteeamet on korduvalt loonud Reformierakonna sponsorile Toomas Lumani firmale Nordecon Infra eeliseid, seda kuidagi aktsepteerida ei saa.

Foto internetist.

lise iseloomuga ehitist hooldepiirkonnas, kus nad ei ole varem töid teostanud. Hanke korraldamise eest vastutavad isikud pidid piirangu iseloomust ja mõjust olema teadlikud juba varasema riigihanke ajast (vt ülal nt 2. detsembri 2008 VAKO otsus) – seega oli vastavate isikute selgeks eesmärgiks riigihanke korraldamisel ühele pakkujale ehk AS-ile Nordecon Infra eeliste loomine ja konkurentsi piiramine.

Maanteeameti lahkus Lemminkäineni vastu maksis 60 miljonit

Jõhvi–Kukruse esimesel hankekonkursil oli hankedokumentidesse sisse kirjutatud, et muldkehade tugevdamiseks kaevanduskäikude kohal tuleb kasutada aramiidvõrku.

Aramiid teadupärast on materjal, mida kasutatakse ka kuulikindlate vestide tegemisel. Aramiidvõrgu tehnilised parameetrid oli Maanteeamet sättinud selliseks, et sisuliselt sobis vaid ühe tootja, Huesker Fortrac aramiidvõrk.

Hinnanguliselt oli aramiidvõrgu osakaal umbes veerand kogu töövõtu maksumusest ehk ca 150 miljonit krooni.

Esimene hankekonkurss lõppes Merko Ehituse võiduga. Maanteeamet asus esitama täpsustavaid küsimusi ja otsustas lõpuks hanketulemused tühistada ja välja kuulutada uue hanke. Turul liigub legend, et hankekonkurss tühistati, kuna võitjaks ei osutunud Maanteeameti senised lemmikehitajad: kvartett AS Talter, AS Tref, AS K-Most, AS Teede REV-2.

29. oktoobril 2008 andiski Maanteeameti peadirektor välja käskkirja, milles põhjendas hankekonkursi tühistamist ja uue hankekonkursi vajadust järgmiselt: „Aramiidvõrgu (geovõrgu) tehnilised nõuded on kirjeldatud vaid osaliselt ning ebapiisavalt, millest tulenevalt ei ole tagatud hankelepingu sõlmimise korral hankelepingu täitmine vastavalt tehnilises projektis sätestatule.“

Uued tingimused geovõrgule olid määratud hankedokumentide p 3.5.3.5. Ainus täpsustus, mida Maanteeamet, võrreldes esimese hankekonkursiga, tegi, oli, et aramiidvõrku oli lubatud asendada samaväärse geovõrguga.

Pakkujad esitasid võrgu tehniliste tingimuste kohta hulgaliselt küsimusi, millele Maanteeameti esindaja Veiko Juudas oma 14. novembri 2008 kirjas ka vastas. Muuhulgas välistas Maanteeamet täielikult odavama lahenduse ehk geotekstiilide kasutamise, samuti ka geovõrgu paigaldamise kahes kihis.

Teise hankekonkursi võitsidki „omad“ ehk Lemminkäineni kvartett (endine Talter), kes oli oma esimese konkursi pakkumishinda teisel konkursil vä-

Seega kehtestas Põhja Regionaalne Maanteeamet riigihankel tingimuse, millele sai vastata ainult üks firma – senine hoolde ja säilitusremondi teostaja AS Nordecon Infra!

hendanud tervelt 154 miljoni krooni võrra.

Mahud polnud muutunud ja oli selge, et ilma materjale asendamata sellist hinda pakkuda ei olnud võimalik. Lemminkäineni juhitud kvarteti tegevus objektil näitas, et asendusi ikkagi tehti, ja Maanteeamet, kes hankekonkursi käigus oli geovõrgu asendamise välistanud, tuli ehitamise käigus Lemminkäi-nenile siiski vastu.

Suuremaid asendusi Jõhvi – Kukruse teelõigu ehitamisel oli kaks. Kiivalt nõutud geovõrk asendati kahekihilise geotekstiiliga ja uue asfaltkatte alune graniitkillustik purustatud vana asfaldiga.

Jõhvi–Kukruse teelõigu alla paigaldati lõpuks kahekihiline geotekstiil.

Tehniliselt on geotekstiili ja geovõrgu vahe selles, et geotekstiil on tihe materjal nagu riie, mis eraldab erinevad muldekihid, geovõrgul aga on võrgusilmad, millest muldematerjal läbi pääseb, moodustades seeläbi võrguga tugevdatud ühtse tervikkonstruktsiooni.

Hinnanguliselt hoidis Lemminkäinen geovõrgu asendamisest geotekstiiliga kokku 50 miljonit krooni.

Teine asendus Jõhvi–Kukruse teelõigu ehitamise käigus Lemminkäineni poolt oli asfaltkatte aluse graniitkillustiku asendamine. Hankedokumentide p 3.4 „Katendi nõuded asfaltkihi alla jäävale 24 cm paksusele killustikukihile“: „ülemine killustiku kiht II kl. fraktsioon 16/32 kihipaksusega 10 cm + kiilutud II-klassi killustik fraktsioon 8/12 kihipaksusega 14 cm“.

Sama killustiku võimaliku asendamise kohta oli Maanteeamet Jõhvi – Kukruse hankekonkursi käigus 18. novembril 2008 vastanud: „Kasutatav materjal peab vastama projektis esitatud nõuetele. Nõuete kehtestamisel on arvestatud Maanteeameti peadirektori 27. juuni 2006 käskkirjaga nr 133, mis käsitleb lubjakivi- ja kruuskillustiku kasutamist. Aluse pealmised kihid ja ühekihilised killustikalused tuleb ehitada teedel, mille perspektiivne liiklussagedus on > 8000 autot ööpäevas, killustikust, mille purunemiskindlus LA < 25%.

Maanteeameti 27. juuni 2006 käskkirjas p. 5 on selgelt sätestatud: „Pealmiste kihtide ehitamisel teedel, mille liiklussagedus on suurem kui 8000 autot ööpäevas, tuleb kasutada tardkivikillustikku LA 25. Killustiku ülejäänud omadused peavad vastama vähemalt II klassi nõuetele.“

Kuna on nõutud II klassile vastavat tardkivikillustikku, siis sellele vastab vaid graniitkillustik.

Ehituse käigus Maanteeamet lubas Lemminkäinenil graniitkillustiku asendada purustatud vana asfaltkattega, mis kindlasti ei vasta projektis, hankedokumentides ega peadirektori käskkirjas nõutud tingimustele.

Eestis graniitkillustikku ei toodeta, seda on vaja laevaga Skandinaaviast sisse tuua.

Kui graniitkillustiku tonn sadamas maksab 240 krooni ehk 15,34 eurot, siis Kesk-Euroopast toodud purustatud vanaasfaldi, mida arenenud riigid meile jäätmetena ära saadavad, saab kätte laevalt maha laadimise hinnaga. Graniitkillustiku kogus Jõhvi–Kukruse objektil oli 43 000 tonni, seega Lemminkäineni hinnavõit asenduselt 10 miljonit krooni.

(Sama asendust üritas Nordecon Liiapeksi–Loobu teelõigul läbi suruda, kuid nagu tänaseks on selgunud, tulutult.)

Kokku on Lemminkäinenile Jõhvi–Kukruse teelõigu ehitusel vastu tuldud vähemalt 60 miljoni krooni ulatuses.

KESKNÄDAL

Jakko Väli: Nordecon peedistas riiki

„Vaatasin hiljuti, kuidas Toomas Luman parkis oma auto Harju tänaval ministri kohale ja sammus ülbelt sisse. Nordecon on tema firma, kes peedistas riiki ja konkurente ühe maanteehankega, tehes sinna suvaliselt oma korrektiive. Nordecon võitis hanke! Demokraatlikus Euroopas ei saaks Nordecon edaspidi riigihangetel osaleda. Aga konnatiigis nimega Eesti sõltub kõik võimuloleva partei suvast.

Paralleelselt on kvaliteetse ja tasemel ehitusfirmana tuntud Merko omanik Toomas Annus absurdse süüdistusega kohtu all. Mina arvan küll, et Annuse süü peitub pelgalt selles, et ta Reformierakonnale ei maksnud, vaid julges toetada Rahvaliitu. Kranich peaks ju ka kohtu all olema, kuid ei ole. Muide, Nordecon lõpetas majandusaasta miinustes, Merko aga maksab dividende…“

Väljavõte Delfi kolumnisti ja Edgar Savisaare endise nõuniku Jakko Väli 25. aprillil Delfis ilmunud artiklist „Meie oma puutin“.

lt salajased annetused IRL-ile

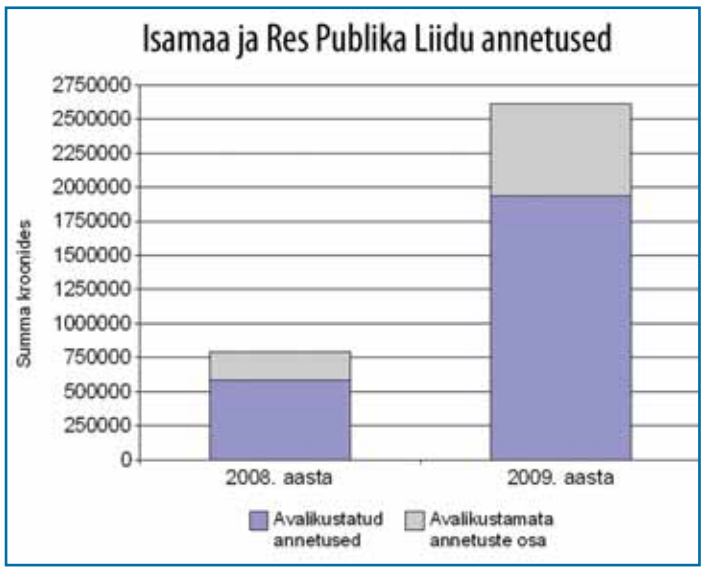

2008. aastal sai IRL annetusi:

- I kvartalis 163 326 krooni,
- II kvartalis 183 145 krooni,
- III kvartalis 81 145 krooni,
- IV kvartalis 158 241 krooni.

Aastas kokku 306 annetust summas 585 857 krooni.

Majandusaasta aruandes on reale „Annetused ja toetused“ kirjutatud 798 149 krooni.

Vahe avalikustatud annetustega on 212 292 krooni (36,2 protsenti).

Lisaks on aruandes eraldi read: liikmemaksud 279 063 krooni, riigieelarveline laekumine 16 902 475 krooni, muud tulud 2 200 krooni. Nagu näeme, siis annetuste number ei ole ligilähedaseltki sama. Kas võib olla, et IRL avalikustas majandusaasta aruandes ausalt oma salajased annetused?

2009. aastal sai IRL annetusi:

- I kvartalis 83 042 krooni,
- II kvartalis 981 381 krooni,
- III kvartalis 193 957 krooni,
- IV kvartalis 681 060 krooni.

Kogu aasta peale 476 annetusega 1 939 440 krooni.

Majanduskriisi tõttu oli riigilt laekuvat summat vähendatud ja siseminister Marko Pomerantsi käskkirjaga number 151L (03.07.2009) sai IRL erakonnatoetust 15 903 563 krooni. Majandusaasta aruandest leiame realt „Annetused ja toetused“ summa 18 518 227 krooni, mis ei tule välja annetuste 1 939 440 krooni ja toetuse 15 903 563 krooni liitmisel.

Seekord on avalikustamata annetusi 675 224 krooni (34,8 protsenti).

Lisaks on aruandes read: liikmetelt saadud tasud 214 224 krooni, tulu ettevõtlusest 14 890 krooni ja muud tulud 0 krooni.

Kes andis IRL-ile 675 000 krooni – aastal, mil toimusid Euroopa Parlamendi ja kohalike omavalitsuste valimised?

IRL-i ei saa usaldada

Kuidas me saame usaldada Isamaa ja Res Publica Liidu poliitikuid, kui nad ei suuda kahel järjestikusel aastal avalikustada erakonnale laekunud annetusi ja valitsusparteid on rahastatud 212 392 + 675 224 = 887 616 krooni salajast päritolu annetustega?

Kui valitsus koguneb, on eesti rahva julgeolek ohus, sest siseminister Ken-Marti Vaher, kaitseminister Mart Laar ja majandusminister Juhan Parts on koos 21 teise juhatuse liikmega oma allkirjadega kinnitanud 2009. aasta aruande, kus oli 675 000 krooni teadmata päritoluga raha. Me ei tea, kes rahastas nende kampaaniat või kelle huvides nad tegelikult töötavad. Ja valimiste eel muidugi keegi seda ei küsinud ka.

IRL-i selgitus

6. mail selgitas Kanal2 "Reporteris" annetusandmete erinevust IRL-i tegevjuht Tiit Riisalo: "Erinevused on paraku tingitud sellest, et annetuste aruandeid esitades ei olnud nende aruannete koostajatel täielikke andmeid kõikide annetuste kohta, mis erakonnale olid laekunud. Ja see on ka selles mõttes üsna lihtsasti põhjendatav, et erakond ei tegele või ei toimeta ju ainult Tallinnas, vaid üle Eesti, eksole, meil on mitmeid piirkondi ja osakondi ja nüüdseks on meie raamatupidamise süsteemi oluliselt tõhustatud, nii et enam selliseid küsitavusi ei saagi tekkida."

Seega kuulub Eesti valitsusse juba neli aastat partei, mis kahel järjestikusel aastal ei suutnud oma laekumisi avalikustada ega ole kuni praeguseni avalikustanud ka puuduolevaid annetusi. Äkki need annetused on sellised, mida nad ei saagi ebaseaduslikkuse pärast avalikustada? Näiteks 2003. aastal tuli Venemaa Paremjõudude Liidu esimehelt Boriss Nemtsovilt väide, et nad olid tasunud tookordse Res Publica liikmetele. Tookord oli siseminister Res Publicast ja kahtlustusi edasi ei uuritud.

Kas tõesti räägitakse valitsusliidu korruptsioonist vaid minevikuvormis? **Kn**

(Loe ka Boriss Nemtsovi intervjuud 12. novembri 2003. a. Kesknädalast.)

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Eesti Vabariik: 20 aastaga hukkunud 20 politseinikku

* 1993. aasta 4. veebruaril hukkus 30-aastane vanemkordnik, kes läks Tallinnas appi naisele, keda mees ähvardas tulirelvaga. Kurjategija laskis politseiniku maha.
* 1993. aasta 26. novembril said jäägrikompanii ülema Asso Kommeri kinnivõtmisel Tallinna kesklinnas Pärnu maanteel haavata keskkriminaalpolitsei töötajad Koit Pikaro ja Argo Aunapuu.
* 1994. aasta 18. märtsil tulistas Pärnu politseijaoskonnast põgenenud kurjategija bensiinijaamas politseinikku. Enne seda oli ta maha lasknud kaitseliitlase ja haavanud üliraskelt taksojuhti.
* 1994. aasta juunis tulistati Narva baaris kordnikku, kes suri.
* 1994. aasta 23. oktoobril tulistas kurjategija Tallinnas Lasnamäel mitu lasku rindu auto peatanud kriminaalpolitseinikule.
* 1994. aasta 15. detsembril hukkusid Järvamaal Mäos kaubaautot kontrollides liikluspolitsei büroo politseiinspektorid Argo Kivi (30) ja Marek Lemming (21), kui salakaupa vedanud kurjategija avas automaaditule. Tulevahetuses sai raskelt viga kolmaski politseiinspektor, Janek Tšeljadinov.
* 1995. aasta 2. augustil hukkus Jõhvi politseijaoskonna korrapidamisteenistuse 26-aastane politseiinspektor, kui talle tungis baaris kallale seltskond.
* 1996. aasta jaanuaris tulistas kurjategija Tallinnas Astangul teda vahistama tulnud kaitsepolitseinikku. Kaela tabamuse saanud kaitsepolitseinik laskis palgamõrvari kukkumise pealt maha.

* 1996. aasta 27. aprillil hukkus Tallinna Lasnamäe politseijaoskonna 33-aastane komissar Mart Laan. Laan jälitas Romeo Kaldat, kes maja trepikojas nurkaaetuna tappis komissari.
* 1996. aasta 26. mai öösel tapeti Narvas politseijaoskonna korrapidamisteenistuse inspektor. Mees tapeti tema enda relvaga.
* 1999. aasta 28. oktoobril peatas Tallinna politseiprefektuuri nooreminspektor Maksim Karpov (24) kahtlasena tunduva taksо, mille juht tulistas avatud autoaknast politseinikku, kes suri saadud vigastustesse.
* 1999. aasta 18. novembril tappis narkomaan Tallinnas röövi käigus ühe noormehe ja tulistas kohale saabunud juhtivinspektor Sergei Pärna, kes suri vigastustesse.
* 2004. aasta 25. novembril läksid politseinikud Tallinnas Õismäel kontrollima meest, kel olevat vööl pommitaoline ese. Mees tungis politseiautosse ja pani pommi plahvatama. Hukkus konstaabel Julia Gorbatšova, kolm politseinikku sai viga.
* 2006. aasta 6. mail sai Sauel viga politseinik, kes peatas joobes autojuhi. Juht ründas politseinikku, kes tulistas meest jalga. Seejärel toimunud rüseluses sai relva enda kätte autojuht, kes tulistas politseinikku reide.

(**w, 05.05.2011 17:56** *Postimehe kommentaariumist*)

Koch peaks nurgas häbenema

Postimehe ajakirjanik Tuuli Koch on välja andnud raamatu "Savisaar – tujukas mängur". Korduvalt on selles juttu ka minust. Sellega seoses juhiksin tähelepanu, et Tuuli Koch pole minu poole pöördunud küsimustega või intervjuusooviga. Sellise ebaprofessionaalsuse tagajärjeks on loomulikult reaalsusega mitte midagi pistmist olevad fantaasiad. Raamat, mis kujutab endast täiesti läbikirjutamata kollaažitaolist virvarri, peaks häbenema panema iga endast lugu pidava ajakirjaniku.
Ilmselt pean asuma otsima kirjastajat oma mälestusteraamatule "Krüsanteemimaja saladus", mis on Savisaarele pühendatud.

Max Kaur

Kes kõlbab kuhu ametisse?

Aitab otsatust targutamisest ja rahvale puru silmaajamisest nn lõimumise teemal! Kes nn muulastest on soovinud Eesti riiki ja eesti rahvasse lõimuda, on vabatahtlikult seda juba ammugi teinud. Mis väärtus saab küll olla riigil, kui see pärast nn taasiseseisvumist ei oska riigina käituda: ilmotsatu lömitamine idanaabri ja igasuguste "soovitajate" ees; ikka veel desovetiseerimata, dekoloniseerimata, derussifitseerimata; riigivalitsemise eesotsas endistviisi lähimineviku kommunismiehitajad ja punaokupantide käsilased (või nende järglased), kes vahepeal värve või huvigruppe on vahetanud?
Kas David Vseviovi arvates oleks kõlvanud näiteks Vidkun Quisling (hukatud 24. oktoobril 1945) Norra vabanemisel selle riigi lühiajalisest okupatsioonist jätkama Norra kuningana või presidendina? Või kollaboratsionist Pierre Laval (hukatud 15. oktoobril 1945) silmagi pilgutamata edasi olema Prantsusmaa peaminister? Või Nürnbergi protsessil sõjaroimarina süüdi mõistetud Karl Dönitz (1891-1980) pärast 10-aastase vanglakaristuse ärakandmist kõlbama näiteks Ülemaailmse Rahunõukogu presidendiks või Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretäriks?

Mart Niklus, Tartu

Alati saab paremini

Mõnigi küsib: Mis Eesti elul häda – pole me maailmas vaene, vaid ennem keskmise elatustasemega riik, kauplused on kaupu täis, meil on hästitoimivad haridus- ja tervis-hoiusüsteemid jne jms.
Teiseks – suur osa meiega toimuvast ei sõltu meie tahtest, vaid seaduspärasustest, mis on omased sellele poliitilis-majanduslikule süsteemile, kuhu me ise tahame kuuluda! Jajah – turumajanduslik iseregulatsioon!
Aga – iseenesest veerevad asjad vaid allamäge. Ja kui vaadata tõele näkku, siis Eestit kui uustulnukat sellele olelusvõitluse areenile ongi tabanud nõrgema saatus – meid on ikka kõvasti räsitud ning kui müüakse ka maad ja metsad välismaalastele, siis olemegi hääbuv väikerahvas – võõraste härrade sulane maal, mis kunagi kuulus meie esiisadele ja -emadele.
Seepärast nõuan, et rahva teenrid – Riigikogu ja tema poolt ametisse pandud valitsus –, kes saavad palka selle eest, et optimeerida eesti rahva eluolu, täidaksid oma ülesannet!

Üks meede: tuleks 20...30% kõigi ministeeriumide kõrgeltharitud personalist koondada Eesti Vabariigi tegevjuhi – peaministri – juurde loodavasse teaduslike uuringute instituuti, mille lipukirjaks peaks saama: eesti rahvas on arvult väike, kuid saagem vaimult suureks!
Selle asutuse tegevusväljas peaksid olema:
1. Fundamentaaluuringud: missugune on optimaalne turumajanduslik ühiskond (ideelisparteiliste silmaklappideta!) ja mida tuleks teha, et saada sääraseks;
2. Eesti tuleviku prognoosimine aastateks ette: mida teha, et jääda riigi ja rahvana püsima;
3. Ühiskonna toimimise jooksevanalüüs: instituudis kuuluvad analüüsimisele arvamusliidritelt ja rahvalt laekuvad ettepanekud. ETV-s on igal nädalal saade, mille käigus ettepanekute autorid saavad teada oma ettepanekute edasise saatuse;
4. Tähtsamate SKT-d tootvate valdkondade kureerimine (abistamine). Näiteks, ikkagi kui palju meil lobisetakse vajadusest orienteeruda kõrgtehnoloogilisele tootmisele. Tuleks lõpetada lobisemine ja analüüsida, kas Eesti-sugusel väikeriigil on maailmas olevaid tehnoloogiaid arvestades reaalne selles valdkonnas ise olla tegija. Olen veendunud, et see halvustatud „allhange" oleks meie jaoks suur saavutus!

Oleks väga suur õnn, kui meie „eliit" – Riigikogu ja valitsus – taipaks, et kui võrrelda inimorganismi ja ühiskonda, siis mõlemal juhul suur osa protsesse toimub iseregulatsiooni korras, aga ühesugustes välistingimustes elab loll halvasti, aga tark hästi. Nii ka ühiskond, kes ei kasuta oma ajupotentsiaali, elab halvasti (s.t vaeselt), aga see ühiskond, kus ajupotentsiaali hinnatakse ja kasutatakse, elab paremini (näiteks Singapur).

Ari Välja
emeriitdotsent, Tartu

Suurte linnade tulu kahaneb

4. mail kinnitas meie armas peaminister Riigikogus, et statistikat tuleb uskuda. Nii ongi! Elu minevat küll paremaks, kuid tulud kipuvad koledal kombel vähenema. Kõik oleneb tõlgendamisest. See võiks tuleneda Maksu- ja Tolliameti statistikast, mis kindlasti kättesaadav peaministrilegi.

Tulumaksu laekumine suuremates linnades (kr)

	Tallinn	Tartu	Pärnu	Narva
2008	4 112 505 858	874 597 662	333 327 887	368 553 313
2009	3 575 284 846	765 875 357	276 654 849	302 187 130
2010	3 257 000 000	704 000 000	256 000 000	263 100 000

Kuidas areneme edasi eurojõul?

Pärnakas

Kui ees ootavad raskemad ajad

Vaatamata elukalliduse tõusule saavad pensionäripaarid kitsama elujärjega veel hakkama. Samal ajal ei tunta huvi, kuidas nendest vaesemad (nt rahvapensioni saajad) hakkama saavad. Paljud pensionärid ei teagi, kui suuruke on rahvapension. Nad ei oska arvatagi, kui raske on sellega ära elada. Meedia (eriti telekanalid) sellest ei räägi, kuigi juttu tehakse küll keskmisest vanaduspensionist, mis tundub suurem (ei võeta arvesse ju invaliidsuspensione ja võib-olla ka rahvapensione; keskmist pensioni tõstavad ka väga kõrged prominentide pensionid). Hiljuti lugesin, kuidas üks läti kirjanik kurtis, et lätlased ei hooli endast vaesematest. Paraku võib sedasama öelda ka eestlaste kohta. Olen kohanud inimesi, kes pole saanud tunda tööpuudust ja on töötute suhtes vaenulikult meelestatud (nimetavad neid loodriteks, kes ei tahagi töötada).
Inimestele on sageli omane äärmine vaenulikkus uute maksude vastu, kuid vanade tõstmist talutakse vähemvaenulikult. Olen seda märganud liikluskindlustuse sisseviimise puhul. Algul oli palju nurinat kaunis väiksetegi maksete puhul, hiljem taluti mitu korda suuremaid rahulikumalt.
Keskerakonna juht Savisaar on vähemalt mulle tuttavate Keskerakonna pooldajate silmis suur autoriteet. Kahtlen selliste inimeste aususes, kes soovitavad tal tagasi astuda. Need (vähemalt osa neist) võivad olla Reformi poolt ära ostetud. Arvan, et Keskerakonna jätkamine teise liidriga võib tuua olulise allakäigu analoogiliselt Rahvaliiduga. See oleks tõsine katastroof vaesemale rahvale, sest siis võib julmur A. neid rõhuda senisest veel tugevamini. Kõrgeealisena tunnen muret oma tuleviku pärast. Haige südame tõttu on mul küll lootust surra äkitselt, kuid pole välistatud võimalus jääda insuldi tõttu halvatuks ja sattuda hooldekodusse. See oleks katastroof mu tütre perele, sest tal tuleks iga kuu maksta ligi 4000 krooniga võrduv summa, kuid tal on kaelas korterilaen. Sooviksin sellisest olukorrast pääsemiseks vabasurma, kuid insult tihti tuleb järsku ja pärast seda võib juhtuda, et inimene pole enam suuteline enesetapuks. Meil oleks hädasti vaja korda, et arstid võiksid inimese tema enda soovil panna igavesele unele. (Perearsti juures võiks teha testamentliku korralduse magamapanekuks kontaktivõime kaotamise puhul.) Niisugune kord lubaks inimesel oma viimaseid eluaastaid rahulikumalt veeta; stressi vähenemisel võiks haige süda paraneda.
Hiljuti, kui külastasin sõpra Põlva haiglas, kuulsin ühes palatis raskesti haige mehe kisa. Teistelt haigetelt kuulsin, et kisaja on liikumisvõimetu, kelle nahk on lamatiste tagajärjel mädanema läinud. See patsient olevat toodud ühest hoodekodust. Kui keegi laseks haigel koeral nõnda vaevelda, saaks ta karistada. Kahjuks meie ühiskond peab koera inimesest paremaks – piinlevat inimest ei tohi magama panna. Kas saab sellist ühiskonda nimetada teisiti kui sadistlikuks?

Murelik pensionär, Põlva

(Repressioonihirm sunnib teda jääma anonüümseks. Toimetusel on kirjasaatnu isik teada.)

President hirmutas emasid ja lapsi

Ilus emadepäeva kontsert oli... Oleks olnud. Aga siis tõuseb üks kikilipsuga mees kõnepulti ning hakkab emasid ja väikesi lapsi, neid kooliastujaid, hirmutama. Et kuidas neid omavalitsused ikka kiusavad ja närvi ajavad, et lapsed kõik paanikas ja lapsevanemad endast väljas. Eriti Tallinnas. Kus veel, seda ei nimetatud.
Puudu jäi veel maalida pilt sellest, mis edaspidi kooliteel veel ees ootab. Ja üldse elus. Ühed eksamid ja katsed järgnevad teisele. Millega see kõik lõppeda võib? Täitsa lõpp, anna otsad ära! Parem elulõpuni lasteaias käia!
Olen elu jooksul loendamatuid kordi teinud kõikvõimalikke eksameid, arvestusi, katseid jne – algkooli neljandast klassist alates kuni kõrgkooli lõpuni välja. Töölesaamiseks tuli läbida konkursse. Sama on läbi teinud minu lapsed. Presidendi loogika järgi peaks ma nüüd, vana mehena olema kusagil hullumajas, kinniseotult ja pideva järelvalve all. Aga ei ole. Olen hea tervise juures pensionär.
Mäletamist mööda olen küll mõne korra unes näinud, et teen eksamit ja olen kõik ära unustanud. Või et veneaegne sõjakomissariaat ajab taga ja tahab mind kordusõppustele võtta. Aga üles ärgates on pea ikka selge olnud.
Ei tea, kas mõnes teises riigis ka presidendid ja valitsusjuhid niiviisi emasid ja lapsi hirmutavad: olge mõistlikud, ärge trügige kuhugi, see mõjub närvisüsteemile ja võite lolliks minna! Istuge kodus! Oodake! Ehk tuleb keegi hea onu ja toob koolitunnistused kätte!

Jaan Tamm

Elu pärast Osama bin Ladenit

Londonis tegutsev Kanada ajakirjanik Gwynne Dyer märkis Osama bin Ladenit käsitlevas artiklis, et nüüd, mil 2001. aasta 11. septembri terrorirünnaku korraldaja tapeti USA eriüksuse poolt Põhja-Pakistanis, saab maailm kergemalt hingata.

Seda tapmist puudutavas kõnes hoiatas USA president Barack Obama ühtlasi võimalike uute rünnakute eest. „Osama bin Ladeni surm tähistab meie rahva seni suurimat saavutust püüdlustes alistada Al-Qaeda. Ometi ei tähenda bin Ladeni surm meie pingutuste lõppu. Pole kahtlust, et Al-Qaeda püüab jätkata rünnakute korraldamist meie vastu,“ teatas Obama. Dyeri arvates polnud see Obama arvamus siiski päris õige.

Revolutsionääride klassikalised sammud

„Pole kahtlust, et araabia maadest lähtuvad USA-vastased rünnakud jätkuvad Al-Qaeda nimel, kuid algne terroriorganisatsioon, mille Osama bin Laden rajas, on tegelikult juba aastaid hinge vaakunud. Väljaspool araabia riike pole suuremat terrorirünnakut toimunud ligi viis aastat ja bin Ladeni surm seda olukorda vaevalt muudab. Kogu Osama bin Ladeni ettevõtmine polnud tegelikult see, millisena ta välja paistis,“ väidab Dyer.

Osama bin Laden oli revolutsiooniliste vaadetega juba enne, kui tast sai terrorist. Tema eesmärgiks oli kukutada araabia riikide valitsused ja asendada need režiimiga, mis kehtestanuks äärmuslikema, salafistliku islamidoktriini. [*Salafism* – usuliikumine, mille eesmärgiks „naasmine esiisade juurde“; *al-Salaf* – esivanem, tavaliselt tähistab vooruslikku juhtfiguuri islami varasest ajaloost. - *Toim.*]

End usu-uutjaks pidanud Osama bin Laden uskus, et pärast seda, kui kõik moslemid on salafistliku doktriini omaks võtnud, teenivad nad ära Jumala heakskiidu, olles edukad välisjõudude vastu. Ta uskus, et seejärel kaob ära vaesus ja lõpevad alandused ning uskmatute ehk sionistide ja ristisõdijate allianss purustatakse. Dyeri sõnul oli tegu äärmiselt maagilise ja fantaasiarikka mõtlemisega, kuid ometi oli Osama bin Ladeni strateegiline mõtlemine märksa ratsionaalsem.

Osama bin Laden nägi edu panti edukate revolutsioonide korraldamises, mis toonuks võimule salafistlikud režiimid. Kuid selleks, et need revolutsioonid õnnestuks, tuli võita araabiamaade rahvaste poolehoid.

Paraku aktsepteeris salafistlikke ideid üksnes väga väike hulk moslemeid. Seega oli Osama bin Ladenil koos oma kaaslastega tarvis leida mooduseid, kuidas araabia maailmas hakata masse enda poole võitma. Sestpeale hakkaski ta kasutama terrorismi.

Dyeri sõnul on terrorism olnud revolutsionääride klassikaliseks võtteks, kuidas rahva poolehoidu enda poole võita. Terrori kaudu soovitakse vaenlase valitsus, kas kohalik või välismaine, panna tegutsema irratsionaalselt ja ebaadekvaatselt, et rahvas, sellest eemale tõukudes, suunduks revolutsionääride relvade alla, märgib Dyer. Seejärel, kui rahva toetus saavutatud, kukutatakse valitsus ja võetakse võim.

USA eelmise presidendi George W. Bushi administratsioon langeski terroristide strateegia ohvriks, selgelt üle reageerides 11. septembri terrorirünnakule. Pärast kaksiktornide kokkuvarisemist USA okupeeris kaht moslemi riiki, Afganistani ja Iraaki, eesmärgiks kõrvaldada terrorism. See oligi just see, mida Osama bin Laden koos oma võitluskaaslastega soovis saavutada, leiab Dyer.

Terroristide uuest rünnakust

Peaaegu kümme aastat pärast katastroofi New Yorgis on selge, et Osama bin Ladeni strateegia kukkus läbi, kuigi USA esialgu langes ülesseatud lõksu, märgib Dyer. „Moslemid kõikjal araabia maailmas tundsid õõvastust afgaanide ja iraaklaste kannatuste pärast ning paljud mõistsid hukka USA aktsioonid neis riikides, kuid sellest hoolimata moslemid ei pöördunud salafistide poole,“ kirjutab ajakirjanik.

Kui ligi viis kuud tagasi araabia maailmas viimaks algasid rahvaülestõusud, siis Dyeri väitel oli tegemist vägivallatute aktsioonidega, mis taotlesid ilmalike lääneriikidega sarnanevat demokraatiat.

Salafistid seevastu on Dyeri hinnangul sisuliselt muutunud tähtsusetuks.

„Mida saavad teha salafistid, et oma projekti taas õigele rajale suunata?“ küsib Dyer. Tema sõnul on ainus vastus see, et USA-d tuleb üritada veelgi enam kiskuda moslemite-vastasesse vägivalda – Ameerika asuks kätte maksma, kui terroristid panevad taas toime uusi metsikusi ameeriklaste vastu.

Ligi 10 aasta jooksul pole Al-Qaeda toime pannud olulisi USA-vastaseid rünnakuid, sest viimane käituski nii nagu Al-Qaeda soovis, väidab ajakirjanik. „Kuid salafistide tõsise rünnaku oht on märgatavalt suurenenud pärast USA vägede tagasitõmbumist Iraagist, ja president Obama soov lahkuda Afganistani missioonilt tõstab rünnakuohtu veelgi,“ märgib Dyer. Kuigi Osama bin Ladeni strateegia pole salafistidele edu toonud, puuduvad neil Dyeri sõnul alternatiivid.

Osama bin Ladeni surm annab terroristidele seega õigustuse taas USA-d rünnata, kuigi see surm poleks rünnaku otsene põhjus, märgib Dyer. See rünnak tema sõnul ilmselt ka ei õnnestuks.

“Bin Ladeni lootused surid enne kui ta ise,“ leiab Dyer lõpetuseks.

Inglise keelest refereerinud
Indrek Veiserik

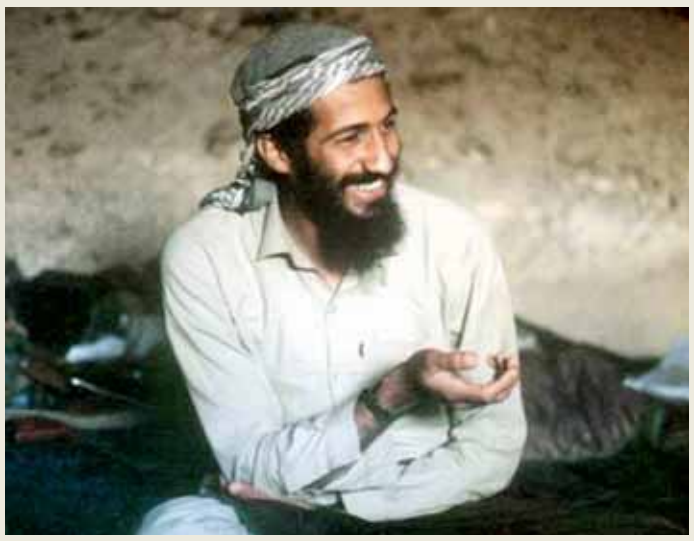

SÕDIS USA POOLEL: 1979. aastal viis NSVL oma väed Afganistani. Samal ajal toetas USA sadade miljonite dollaritega mudžahideeni ülestõusnuid, kes võitlesid NSV Liidu ja Afganistani marksistide vastu. Koos mudžahideenidega võitlesid kaudselt USA poolel moslemitest vabatahtlikud, teiste seas ka Al-Qaeda hilisem juht Osama bin Laden.

LINDAKIVI KULTUURIKESKUS

AJAKAVA MAI

15.05 kell 15.00 Muusikaline etendus Punamütsike, pilet 5€

18.05 kell 18.30 Tantsuklubi Agneta kevadkontsert, tasuta

20.05 kell 17.00 Laagna Laul 2011 I voor, pilet 5€

20.05 kell 19.00 Laagna Laul 2011 II voor, pilet 5 €

21.05 kell 18.00 Laagna Laul 2011 Finaal, pilet 5€

21.05 kell 19.00 Tantsuõhtu, tantsumuusika ans. Kännu Kukk Bänd, pilet 3,83 €

22.05 kell 14.00 Prantsusmaa klassikalise muusika kontsert, tasuta

22.05 kell 17.00 Lasnamäe loominguliste kollektiivide kontsert, tasuta
Esinevad Lasnamäe ja ja kultuurikeskuse laste laulu – ja tantsukollektiivid.

26.05 kell 18.00 Loomingukeskus Aplaus kontsert, tasuta

28.05 kell 17.00 The Way To Dance kontsert, pilet 5€

Põlva keskerakondlased!

Keskerakonna Põlva linna osakonna koosolek esmaspäeval, 16. mail kell 17.00 erakonna büroos Kesk tn 42.

Tartu üritused

Teisipäeval, 17. mail kl 14
haridusosakonna saalis (Raekoja plats 12) pensioniameti spetsialist Inga Salumets pensionäride hetkeolukorrast ja selle parandamise võimalustest.

Teisipäeval, 17. mail kl 14
võtab valijaid vastu (Ülikooli 12, II korrus) linnavolinik Olev Raju.

Laupäeval, 21. mail kl 13
saavad KE Tartu büroo kohvilauas kokku seeniorid. Külas on Riigikogu liige, Keskerakonna peasekretär Priit Toobal.

Neljapäeval, 26. mail kl 17.30
TÜ raamatukogu suures saalis (Struwe 1) KE Tartu linna piirkonna aastakoosolek.

TALLINNA TV

16. - 22. mai

Esmaspäev, 16.05.
09:55 KAVA
10:00 Euroopa tee *
10:15 Terve tervis*
10:45 Kultuurimeeter*
11:15 KodanikuTV. Südamelt ära*
11:45 Vaba Mõtte Klubi 3/8*
12:45 Kuum ja terav*
13:25 InfoTV
18:55 KAVA
19:00 TeTeVeke: Vurr*
19:10 TeTeVeke: multifilm
19:30 Hingelt tugevad, 5.
20:00 Pealinnapilt
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Atentaat Richard Nixonile
22:35 KAVA
22:35 Hingelt tugevad, 5 *
23:05 Pealinnapilt*
23:35 TÄNA*
00:05 Atentaat Richard Nixonile*
01:35 InfoTV

Teisipäev, 17.05.
09:55 KAVA
10:00 TeTeVeke: Vurr *
10:10 TeTeVeke: multifilm*
10:30 Hingelt tugevad, 5*
11:00 Pealinnapilt*
11:30 Linnaruum*
12:00 Kultuuritehas*
12:30 InfoTV
18:55 KAVA
19:00 TeTeVeke: Vurr*
19:10 Vaba Mõtte Klubi 3/8*
20:10 Õigusnõu
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Nuhk
22:25 KAVA
22:30 Õigusnõu*
22:50 Vaba Mõtte Klubi 3/8*
23:50 TÄNA*
00:20 Nuhk*
01:50 InfoTV

Kolmapäev, 18.05.
09:55 KAVA
10:00 TeTeVeke: Vurr*
10:10 TeTeVeke: multifilm*
10:25 Terve tervis*
10:40 Vaba Mõtte Klubi 3/8*
11:40 Õigusnõu*
12:00 OTSE: Linnavalitsuse pressikonverents
12:30 InfoTV
18:55 KAVA
19:00 TeTeVeke: Vurr*
19:10 TeTeVeke: multifilm
19:15 Terve tervis
19:30 Linnavalitsuse pressikonverents*
20:00 Maa ja ilm. XI noorte laulu- ja tantsupeo ette valmistustuhin koolis ja kultuuris.
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Paani labürint
22:40 KAVA
22:45 Terve tervis*
23:00 Linnavalitsuse pressikonverents*
23:30 Maa ja ilm. XI noorte laulu- ja tantsupeo ette valmistustuhin koolis ja kultuuris*
0:00 TÄNA*
0:30 Paani labürint*
2:10 InfoTV

Neljapäev, 19.05.
09:55 KAVA
10:00 TeTeVeke: Vurr*
10:10 TeTeVeke: multifilm*
10:15 Terve tervis*
10:30 Linnavalitsuse pressikonverents*
11:00 Pealinnapilt*
11:30 Hingelt tugevad, 5*
12:00 Alternatiiv*
12:15 Linnaruum*
12:45 InfoTV
18:55 KAVA
19:00 TeTeVeke: Vurr Lastemuuseumis. Autor Kerttu Soans-Tammisto.
19:10 TeTeVeke: multifilm
19:15 KodanikuTV. Südamelt ära
19:45 Doksaade. 10 aastat Tallinna Päeva*
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Koos parima sõbraga
21:15 Karm tüdruk (Hard Candy, USA, 2005)
22:55 KAVA
23:00 Koos parima sõbraga*
23:15 KodanikuTV. Südamelt ära*
23:45 Doksaade. 10 aastat Tallinna Päeva*
0:30 TÄNA*
1:00 Karm tüdruk (Hard Candy, USA, 2005)*
2:40 InfoTV

Reede, 20.05.
09:55 KAVA
10:00 TeTeVeke: Vurr Lastemuuseumis. Autor Kerttu Soans-Tammisto. 9/10*
10:10 TeTeVeke: multifilm*
10:25 Koos parima sõbraga*
10:40 KodanikuTV. Südamelt ära*
11:10 Aleksei Turovski lood, 3*
11:40 Doksaade. 10 aastat Tallinna Päeva*
12:25 Tallinn liigub*
12:50 InfoTV
18:55 KAVA
19:00 TeTeVeke: Vurr Lastemuuseumis*
19:10 TeTeVeke: multifilm
19:20 Kuum ja terav
20:00 Kultuurimeeter
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Terve tervis
21:15 Kus on Bob Dylan? (I'm Not There, USA, Saksamaa, 2007)
23:30 KAVA
23:35 Terve tervis*
23:50 Kuum ja terav*
00:30 TÄNA*
01:00 Kultuurimeeter*
01:30 Kus on Bob Dylan? *
03:45 InfoTV

Laupäev, 21.05.
09:25 KAVA
09:30 TeTeVeke: Vurr*
09:40 TeTeVeke: multifilm*
10:00 Hommikukohv
10:30 Kultuurimeeter*
11:00 Õigusnõu*
11:20 Terve tervis*
11:35 Garaažist välja*
12:05 Kus on Bob Dylan? (I'm Not There, USA, Saksamaa, 2007)*
14:20 InfoTV
18:55 KAVA
19:00 Koos parima sõbraga*
19:15 Aleksei Turovski lood, 4.
19:45 Doksaade. 10 aastat Tallinna Päeva*
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:45 Garaažist välja
21:15 Pariis, ma armastan sind (Paris, je t'aime, Prantsusmaa, 2006)
23:05 KAVA
23:10 Aleksei Turovski lood, 4*
23:40 Garaažist välja*
00:10 Pariis, ma armastan sind (Paris, je t'aime, Prantsusmaa, 2006)*
02:00 InfoTV

Pühapäev, 22.05.
09:25 KAVA
09:30 TeTeVeke: Vurr*
09:40 TeTeVeke: multifilm*
10:00 Terve tervis
10:30 Hommikukohv*
11:00 Maa ja ilm. XI noorte laulu- ja tantsupeo ettevalmistustuhin koolis ja kultuuris*
11:30 Garaažist välja*
12:00 Kuum ja terav*
12:40 Pariis, ma armastan sind (Paris, je t'aime, Prantsusmaa, 2006)*
14:30 InfoTV
18:55 KAVA
19:00 Tallinn liigub
19:30 Vaba Mõtte Klubi 4/8
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:45 1971 (India, 2007)
23:00 KAVA
23:05 Vaba Mõtte Klubi 4/8*
00:05 "Nagu merelaine". Silvi Vraidi juubelisaade*
00:50 1971 (India, 2007)*
03:05 InfoTV

Nädala juubilar MARIKA TUUS 60

12. mail 1951 sündis Tallinnas Lenkide perre tüdrukutirts, keda tänapäeval tunneme Marika Tuusina – endine ajakirjanik ja nüüdne poliitik, kellele on omased naiselikud võlud ja mehised võitlused.

60 aastat tagasi, kui Marika Nõmme sünnitusmajast koju toodi, algas lapsepõlvekodus Metsa tänavas uus elu. „Meil on see päev hästi meeles. Oldi õnnelikud, söödi torti, joodi koorega kohvi. Järgmistel päevadel hakkasid tädidonud last vaatamas käima. Kuigi mina olin alles viieaastane, tuli mul kohustus õe järgi vaadata, kui ema köögis toimetas või lapsevanker aeda viidi," rääkis vanem vend Heimar Lenk. Tema arvates on ões omadusi nii ema Endlalt kui ka isa Alexandrilt.
Aastail 1995–2011 Riigikogusse kuulunud rahvaliitlane Mai Treial, kes koos Marika Tuusiga mitu korda Jõgeva- ja Tartumaal koos kandideerinud, ütles, et kui poliitikateemade arutamisest aega üle jäi, kõnelesid nad Marikaga „naised omavahel" kodust ja perest. „Marika armastas väga oma ema, kellest ta alati rääkis suure lugupidamisega, meenutades sõbralikku ja ühtehoidvat pereringi. Sain teada, et Marika ja minu ema ühendas sama eesnimi Endla ja ka päritolu, sest mõlemate juured on Lõuna-Eestist."

Juubilar konkureeris Teele osasse Arvo Kruusemendi filmis „Kevade" ja palju ei puudunud, et ta olekski valitud. 1970. aastal tõi aga 19-aastasele neiule kuulsust esimene Eesti Televisiooni värviline muusikafilm „Ahvatluste tund", kus ta kehastas Miss Universumiks kroonitud tütarlast, kellele Saatan (Peeter Jakobi kehastuses) erinevaid ahvatlusi pakkus. Kui Eesti olnuks siis demokraatlik ja iseseisev, jooksnuks seltskonnaajakirjandus Marikale tormi. Võimalik, et tedagi oleks kutsutud „Playboy" esikaanele. Kindlasti poleks ta pääsenud norivatest kritiseerijatest. Täna ju ongi „Ahvatluste tunni" Marikat pahatahtlikult võrreldud beibega, kes meenutab Vändra Avelit.

Vend Heimar teab, et austajaid oli Marikal juba enne filmi, kuid „Ahvatluste tund" viis ta uude ja kirevasse kunstimaailma. Avanesid Eesti Televisiooni, Eesti Telefilmi ja Tallinnfilmi eesriided.

Riigikogus hääletades tuleb Marika Tuusil nuppudele vajutades arvestada nii enda arusaamu kui ka oma erakonna tõekspidamisi. Tehniliselt märksa keerukama nuppude maailmaga sai ta aga tuttavaks aastail 1972–1978 Riikliku Filharmoonia ansambli „Vana Toomas" helirežissöörina.
„Tööga tuli ta hästi toime ja keeras nuppe võimekalt, oli osavam ja nutikam mõnestki mehest," rääkis muusik Vello Marken. „Töö muusikamaailmas viis Marika reisidele kaugetesse maadesse, mh Baikonuri kosmodroomile."
Kosmosesse või täpsemini selle lähialadele on Marika Tuusil sageli asja nüüdki – Keskerakonna Jõgevamaa piirkonna büroo asub Suur tänav 14, korrus kõrgemal restoranist „Kosmos".

2003. aastal kandideeris Marika esmakordselt rahvaesindajaks Jõgeva- ja Tartumaal. Ettepaneku end selle piirkonnaga poliitiliselt siduda tegi kauaaegne abilinnapea ja praegune Jõgeva linnavolikogu Keskfraktsiooni esimees Aare

Olgo. Silmapaistev valimisedu saatis Marika Tuusi ka 2007. ja 2011. aastal.
Poliitikamaastikul ongi tegemist südametemurdjaga. Miks on tema reiting nii kõrge? „Lapsepõlves demonstreeris õde oma isiklikke seisukohti ega hoidnud oma arvamust vaid endale. Mulle tundub, et nii ajakirjaniku- kui poliitikuande sai ta kodust, sest meil räägiti palju maailmapoliitikast, nii sise- kui välisilma asjadest. Meil käis mitu ajalehte. Isa oli suur raadiohuviline ja meil olid alati võimsad ja kaasaegsed raadioaparaadid. Palju kuulasime välisraadiojaamu ja arutasime uudiseid," meenutas vend Heimar.
Teleajakirjanik Mati Talvik, kes töötas neil aegadel ühiskonnasaadete peatoimetajana. märkis: „Marika on tubli tüdruk, kes oma poliitilise kapitali kogus suuresti Eesti Televisiooni tarbijakaitsesaate „Knopka" toimetaja ja saatejuhina. See oli raske ja tervistkahjustav töö, mis nõudis suuremat pinget kui tavaline ajakirjanikustressi talumine. Tihti tuli tarbija õiguste kaitseks tugeva ja kavala vastasega konflikti astuda. Tean ja tunnen neid läbielamisi, sest kunagi tegin ka ise samalaadset saadet „Terav pilk"."
Mai Treial lisab, et loodus on kinkinud Marikale isikuomadusi, mis tema töökust täiendavad ja on andnud talle võimaluse olla Eesti poliitikamaastikul üks tipptegijatest. „Ta on hea suhtleja, kes leiab inimestega kergesti kontakti, on osavõtlik ja huvitav vestluskaaslane. Temas on tugev annus naiselikkust, vallatu otsija ja mehise võitleja hing. Küllap on just siit pärit tee sadade ja sadade inimeste südameisse," rääkis kolleeg, keda Marikaga on sidunud nii ühine valimisringkond kui ka töö Riigikogu sotsiaalkomisjonis.

Riigikogu liikme esmaülesanne on tegelda kogu Eestile oluliste teemade ja probleemidega. Inimesed eri paikades mõistavad seda, kuid samas ootavad saadikutelt ka regionaalseid heategusid. Seega on rahvasaadikute ülesanne ka rahalaeva regionaalselt suunata.
„Marika Tuusi üheks väärikamaks teeneks võib lugeda 1,9 miljoni krooni riigi raha suunamist 4 miljonit krooni maksnud Jõgeva bussijaama valmissaamiseks," ütles selle objekti ehitamise aegne abilinnapea Aare Olgo.
„Saalihokiga tegeleva ja sel alal Jõgevamaale üle-eestilist ja rahvusvahelist kuulsust toonud spordiklubi „Tähe" 15. sünnipäeval pidas Marika Tuus õnnitluskõne, mis rõõmustas ja sütitas nii sportlasi kui ka fänne. Kuuldes klubi rahamuredest, oli Marika Tuus valmis kohe oma abi pakkuma, et riigirahad märkimisväärse edukäiguga spordiala toetamiseks pärale jõuaksid," rääkis Jõgevamaa ettevõtja ja spordiedendaja Priit Saksing

Nädalavahetustel, puhkuse ja pühade ajal on Marika Tuusi koduks juba mõnda aega Jõgeva vallas asuv Kuremaa alevik. Kuigi Marika ei unusta kunagi oma kauaaegset abikaasat, tuntud lauljat Rein Tuusi (1941–2005), sidus teda hiljem sõprus ja kiindumus Jõgeva vallavalitsuse majandusspetsialisti ja erakonnakaaslase Uno Lauliga, kellega elatakse Kuremaal ühist elu.
„Kuremaal elab Marika ehtsat maanaise elu. Aiatööhooajal teeb käed mullaseks ning tema ökoloogilisel peenramaal kasvavad ka ravimtaimed, mille tarvitamist ja kasvatamist ta teistelegi õpetab. Kuremaa külapäevale tõi ta suupisteks omamarineeritud kurke, mis suurepäraselt maitsesid," meenutas pensionär Viive Laht, üks paljudest Marika Tuusi fännidest.

Jaan Lukas

Mai Treiali sünnipäevasoov Marika Tuusile

... Elus peab oskama mõista
ja kuulata kõrvalseisjat,
kel süda on vaevas,
terasid sõkaldest välja tuulata,
maasse juurdudes uskuda taevast
... aga ei iialgi alla anda.

– Marika, Sinus on seda kõike.
Hoia neid väärtusi, aga tunne
sealjuures ka inimlikku õnne ja
armastust. Palju armastust!

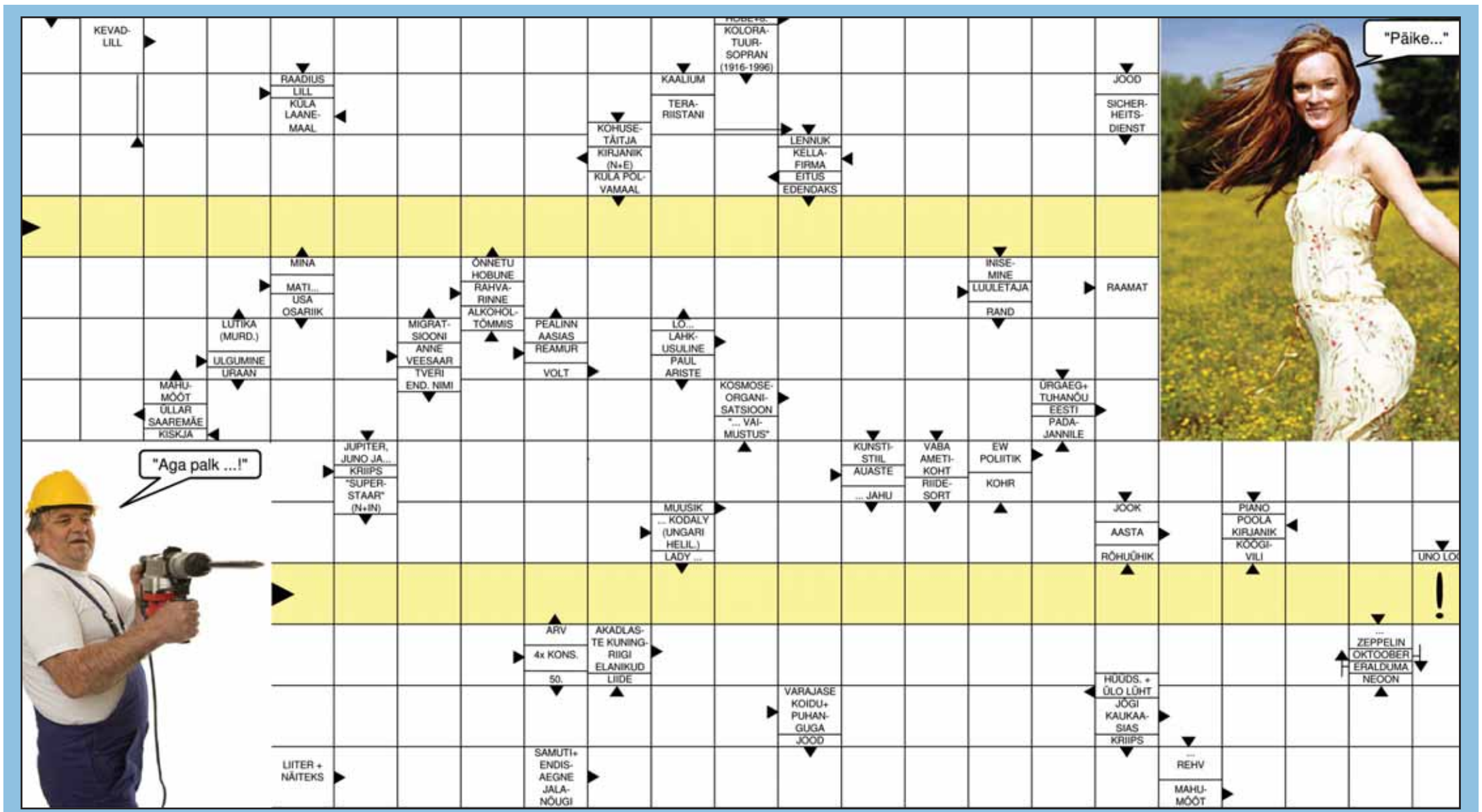

Neiu: „Päike...“ „... on lume ära sulatanud.“ *Töömees: „Aga palk...!“ „... on ikkagi külmutatud!“*

Telli Kesknädal! * Helista 617 77 17 * www.tellimine.ee * tellimine@expresspost.ee